سبيل
الكل في سبيل الحق

Sebil

hep şey hak için

Siyasî, edebî, tarihî haftalık gazete ● 15 Ramazan 1396
Sahibî ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 10 Eylül 1976

SAYI: 37/ BEŞ LİRA/ BİR D. M.

KABUK KIRILIRKEN

Bir Dünya görüşü olarak İslâm'ı seçmiş bulunan Osmanlı Devleti, O'nun bütün âleme yayılmak hususundaki aslî gâyesini de büyük bir samimiyetle benimsemişti. Türk Milleti'nin fıtratında meknuz bulunan cihangirlik meyillerinin kuvveden fiile çıkmasını sağlayan bu keyfiyet, ona müthiş bir dinamizm kazandırmış ve millî tarihimizin emsalsiz zaferlerle taçlanmasını sağlamıştı. Ancak fâtih ecdâdımızın İslâm adına kullandıkları keskin kılıçlarıyla gerçekleşen bütün bu parlak muvaffakiyetlerin, Hristiyan Batı Âlemi'nin zarar hânesine kaydedilmiş olduğu şüphesizdir. Bu sebepledir ki, «Türk» kelimesi düşman zihinlerinde «İslâm» la tev'em bir mânâ kazanmıştır. Bu da, Batı Hristiyan Âlemi'ni «Müslüman Türk»ün karşısında müşterek bir «cihan-ı husûmet» hâline getirmiştir.

Bütün bir Hristiyanlık Âlemi'ne karşı muhârib bulunmak ve onların müşterek ve mütemâdî husûmetlerine mâruz kalmak bize, hakkıyle müslüman ve bunun neticesi olarak da kuvvetli olduğumuz zamanlarda her defasında daha parlak zaferler kazanmak fırsatını veriyordu. Fakat bir gün gelip de, Avrupa'daki sınâî üstünlüklere ayak uyduramıyarak onlardan geri kalınca, bu hâl bizim için ard arda gelen musîbet ve mağlûbiyetlerin âmili olmuştur.

● Devamı sayfa 2'de

eco'ya sulu'ye rağmen..

KIBRIS'A İSTİKLÂL

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Biraz sabır...

Muhterem okuyucularımız,

Sebil, İslâmcıların gazetesi olmakla «Mutlak Fikrin» tebliğcisi ve bu vazife ile hizmete girmiş, devam ettiren gazetedir. O sebepledir ki, mevcud ictimaî bünye içerisinde göze batan, dikkati çeken bir hüviyeti vardır. Çünki, «Söylenmesi men edilen»i söyleyen gazetedir Sebil. Ve yine «methi icbar edilen»i nemmeden yerden yere vuran gazetedir Sebil...

Böyle bir vasatta intişar ediyor, hizmete gayret gösteriyoruz. Mel'aneti tepeleye tepeleye, küfrü yerden yere çala çala!...

Tabii bu esnada pek çok müşkilât ile karşılaşmaktayız. Bunları şöyle sıralayabiliriz: Mahkemeler, maddi sıkıntılar, dağıtım güçlükleri, abone - postalama aksaklıkları..

Mahkeme mevzuu: Yani CHP ile hesaplaşma... Malûm olduğu vechile bu mevzuudaki dâva tarafımızdan Temyiz'e intikal ettirilmiş idi. Fakat, CHP'liler Temyiz'i beklemeden icraya müracaat ile 30 (masrafları ile birlikte 33) bin lirayı almaya teşebbüs ettiler. 33 bin lira... CHP aklı sıra böylece bizi susturacak, yıkacaktır! Gaflet işte: Bilmez ki, Hakk'ı tebliğ eden belki boğulabilir ama, Hakk asla!...

Asla ve hâşâ!

Abone - postalama aksaklıklarına gelince, bu hususa müsaadenizle defaatle eğilmekteyiz: Abonelerimizin ikinc devre abone yenileme mehilleri malûm olduğu üzre son bulmuştur. Fakat, bu arada bir kısım abonelerimiz posta çeki ile yenileme işini yaparken hüviyetlerini yazmamalarından dolayı telâfisi oldukça müşkil bir vaziyete sebebiyet vermişlerdir. Nasıl düzelteceğimizi, ileride yine duyuracağız. Ancak bu meyanda pek tabii abone işlerimizde bir tıkanma meydana gelmiştir. Gazeteler okuyucularımıza ulaşamaz olmuştur. Üstüste birkaç sayıyı alamayan abonelerimizin bulunduğu görülmüştür. Bunun üzerine abone servisimizde yeni bir tertip zarureti hasıl olmuş ve bunun için derhal teşebbüse geçilmiştir. İlk iş olarak Almanya'dan otomatik bir «Abone kartı işleme» cihazı getirtilmiştir. Şimdi arkadaşlarımız binlerce abonemizin kartını yeniden bu cihazın ölçüleri dairesinde hazırlamaktadırlar. Çalışmalar bittiğinde artık abonelerimizin gazetelerinin ellerine geç ulaşması veya ulaşmaması gibi mevzular kesinlikle ortadan kalkacaktır ümidindeyiz.

O halde, muhterem okuyucularımız.

Uzun sözümüzü bir rica ile bağlamak istiyoruz: Gazetelerinin aksadığından şikâyet eden abonelerimiz, izahına çalıştığımız vaziyetimizi gözönünde bulundurarak lütfen sabretsinler.

İnşaallah gelecek sayıdan itibaren bu çeşit bir pürüz olmayacak. Ve ayrıca bu köşeyi de münhasıran bu çeşit mevzulara ayırmaktan kurtulacağız; şöyle sohbet edebilmek imkânı bulacağız. Hürmetlerimizle, SEBİL

KABUK KIRILIRKEN

(Baştarafı Kapakda)

Bunların tevlid eylediği şaşkınlık içinde, selim muhâkeme imkânını kaybeyleyen yarı münevverlerimiz, - biraz da düşman telkinâtı tesiriyle - İslâm'ı dâvâ etmekten vaz geçtiğimiz takdirde Garb'ın yakamızı bırakacağını sanmışlardır.

Heyhat!.. İşte bu anlayışladır ki, artık eski dinamik ve fütûhatçı millet olmaktan çıkarak kendimizi Hristiyan Avrupa'ya beğendirmek gayretleri peşinde koşmaya başlamışızdır. Lozan'da çizilen anormâl hudutlara ses çıkarmayışımız bundandır! Kendi millî ve dinî usûl ve esaslarımızı terkederek bunların yerine hristiyânî mukâbillerini ikame etmeye çalışmamız yine bundandır! Hattâ bu hususta üzerimizde bir cebir vâki' olmadan, kendi kendimizi inkâra kalkışarak bunu Batı Âlemi'ne tescil ve takdir ettirmek hevesleri peşinde koşmamız da ilh... bundandır!.

Bütün bunlar, bir «küçük millet ve devlet» hâlet-i rûhiyesini aksettiren davranışlardır. Aslında Cihan'ın en büyük devletini kurmuş ve asırlarca her mes'eleye «nizam-ul âlem» zâviyesinden bakmaya alışmış bir milletin bu hâle düşmesi dehşet veren bir ifâde taşımaktaydı. Fakat memleket çocuklarının tefekkür ve tahassüsü, mânevî ve hattâ kanûnî bir cebirle bâtıl bir mecradan akıtıldığı için, bunu kavrayan ve dâvâ eden hiç kimse çıkmıyordu. «Yurtda sûlh Cihan'da sûlh» acizimizin parlak bir maskesi olarak kullanılıyordu.

Türk idârecileri Hristiyan Batı Âlemi'ne yaranmak ve eski fütûhatçı zihniyetin uyanmaya başladığı intibaını vermemek için onlara karşı alabildiğine bir teslimiyyet ve tebaiyet içinde bulunurken, büyük Türk Milleti bu bâdireden çıkmanın her şeyden önce dinamik bir nüfusa bağlı olduğunu kavramış ve bunu kısa zamanda telâfi yoluna gitmiştir.

Arada başvurulan «Doğum kontrolü» ve «nüfus plânlaması» gibi baltalamalara rağmen, Türk-Yunan Harbi nihâyetinde on milyon civarında bulunan nüfusumuzun bugün kırk'ı mütecâviz bir seviyeye ulaşması, millet ve devlet hâlet-i rûhiyesinde eski davranış psikolojisinin de değişmesini intac etmiştir. Artık nüfusu bu raddeye varan Türk Milleti'nin bir kaç yüzbin rumu temsil eden Makarios'a tahammülü yoktur. Hatta beş on milyon nüfuslu Yunanistan'la beraber mütâlea edilmekten de sıkılmaya başlamıştır. Ege Denizi'ndeki irili ufaklı adaların bağrındaki Yunan bayrağı, eskiden kendisine hiçbir rahatsızlık vermiyordu. Şimdi ise onu alabildiğine tedirgin etmektedir.

Nüfus dinamizmine muvâzi olarak gelişen, sanâyi, yarım asırdır büyük Türk Milleti'nin üzerinde teşekkül ettirilen acz ve meskenet kabuğunu çatlatmaya başlamıştır. Buna inen ilk darbe, Kıbrıs harekâtı olmuştur. Bunu, Ege'deki en tabiî haklarımızı dâva etmeye yönelmek tâkib etmiştir. Fakat Türk Milleti'ni acze mahkûm eden şartlar artık değişmektedir. Ancak yakın zamanlarda dâvâ haline getirilecek millî mevzuular bu ikisinden ibâret de değildir. Sırada Batı Trakya ve Musul vardır. Bu sonuncusu iktisâdî, beşerî ve hattâ stratejik bakımdan Türkiye için en hayâtî ehemmiyeti hâiz bir dâvadır. Buna el atmak... İşte üzerimizdeki meskenet kabuğunu kıracak asıl hamle bu olacaktır!..

Kadir Mısıroğlu

Muhterem Okuyucularımız,

Sebil'in 23. sayısında yine «Almanya Postası»nda bir hatırlatmada bulunuyor ve gayet ehemmiyet verdiğimiz bir hususu şöyle ifade ediyorduk:

«Gazetemizde Almanya mümessillerimizin isim ve adreslerini ilân etmemiz üzerine Türkiye'den bazı kimseler çeşitli mektuplar yazarak bunlardan yardım tâlebinde bulunmuşlardır. Elâzığ, Mustafa Paşa Mah. Kesrik cad. Nu: 31'de oturan M. Kaya ERGÜN de hemen hemen bütün mümessillerimize mektuplar yazarak evinin yandığından bahsedip kendisi için yardım toplanılmasını istemiştir. Fakat yaptığımız tahkikât neticesinde bu zat'ın, aynı şekilde birçok kimselere müracaat ettiği ve birine de artık evini yaptığını ancak bâzı eşyalara ihtiyacı olduğunu bildirdiği tesbit edilmiştir.»

Şimdi bu hatırlatmayı aynen tekrar etmemizi icabettirecek hadisatın devam ettiği haberini almış bulunuyoruz. Binaenaleyh, kardeşlerimizin bu çeşit maksadı meçhûl müracatlara rağbet etmemeleri gerekir. Bunların suret-i kat'iyede gazetenizle bir münasebetleri yoktur.

Bilvesile selâm ve sevgiler...

Sebil

Hora yeniden çıktı yola!..

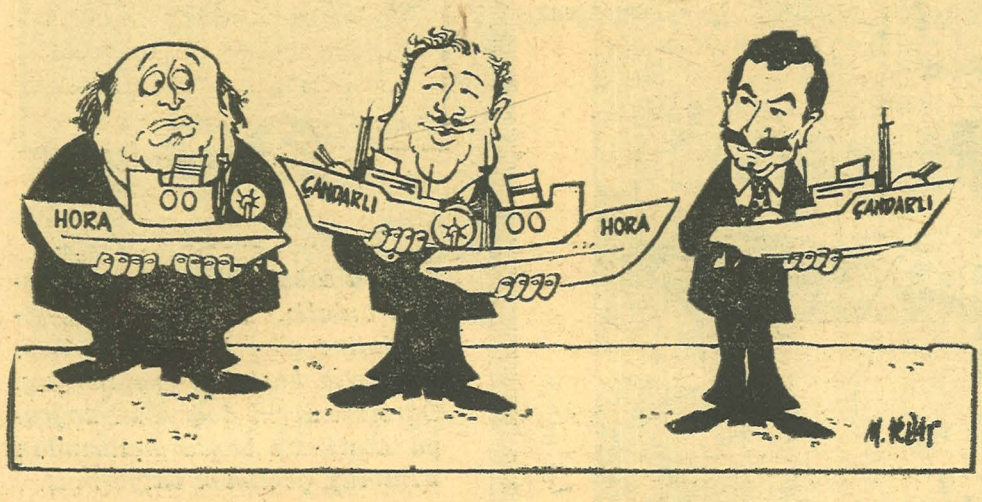

BM. Güvenlik Konseyi kararından sonra Çağlayangil ve Bitsios New-York'da bu ay hitamında buluşacaklardı. Ne var ki, kırmızıya boyanan Hora çıkınca yeniden yola, Atina tekrar telâşlandı. Alelacele yine BM'nin kapısına koştu, Böylece iki ülke Hariciye Vekilleri'nin de görüşmeleri ihtimali kayboldu. Bu arada Türkiye'de için için bir «Hora - Çandarlı» kavgası zuhur etti, alevlendi. Çandarlı'ya Ecevit Hora'ya ise Demirel sahip çıkıyorlardı Ecevit'e göre Hora, Demirel'e göre Çandarlı bir iş yapmamıştı. Her ikisi de «Ege'de ilk araştırmayı ben yaptım» iddiasında idi. Ancak bu esnada bir gazetede yayınlanan yanda gördüğünüz karikatür bu kavganın ne kadar asılsız olduğunu gösteriyordu. Ecevit ve Demirel çekişirken, Erbakan Hoca'yı unutmuşlardı. Erbakan Hoca hem Hora'ya hem de Çandarlı'ya sahip çıkıyordu...

HAFTANIN MEVZUU

Eco'ya ve Sülü'ye rağmen ve tabii Atina ve Papaz'a râğmen...

KTD'ne İSTİKLÂL

Adalet Partisi reisi Demirel'in, Kıbrıs'da Türklerin İstiklâl ilânına karşı çıkmasının son derece basit bir endişeye istinad ettiği iddia ediliyor: Teklifin önce MSP'den gelmiş olması...

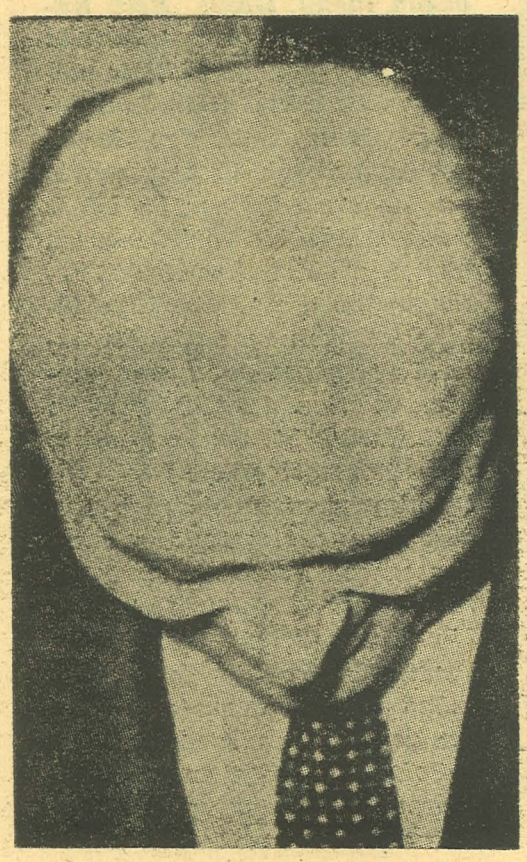

● *Demirel: Kafa yapısının resmidir.*

Önce MSP Umumi İdare Hey'eti'nin neşrettiği beyanname ile, daha sonra bizzat Prof. Erbakan tarafından beyanat ile açıklanan husus bir çırpıda Türkiye'de haftanın mevzuu olmuştu. MSP'nin istediği ve Erbakan'ın ısrarla söylediği neydi?

«Kıbrıs Türk Federe Devleti artık İstiklâlini ilân etmelidir!» Erbakan şöyle diyordu:

— Bizim kanaatimize göra Kıbrıs'da illâ bir federal devlet kuracağız diye rumların arkasından bu kadar koştuktan sonra daha fazla koşmakta bir mecburiyet görmüyoruz. Kıbrıs Türk Devleti (KTD) istiklâlini ilân etmelidir.

Erbakan'ın bu beyanatının akabinde Kıbrıs Türk Federe Devleti başvekili Nejat Konuk Ankara'ya geliyor ve MSP reisinden başka Demirel ile de görüşüyordu. Konuk'un bu görüşmelerde MSP'nin arzusu istikametinde teklifler getirdiği öğrenilmişti. Kıbrıs Türk'ü de artık istiklâlini ilân etmenin zamanı geldiği kanaatinde idi ve Başvekil Nejat Konuk, bu hususta Türkiye'de alâkalılardan «alâka» beklediklerini ifade ediyordu. Konuk:

— Fiilen çizilen sınırlar içerisinde federe devletimizi meşrû ve hukuki temele oturtabilmek için gösterilen gayretler, mutlaka iktisadî harbin de kazanılmasına bağlıdır, diyerek, ayrıca Ankara'dan «mali destek» beklediklerini söylüyordu.

Kıbrıs'da verdiği beyanatla da Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı Rauf Denktaş, Başvekili'nin düşüncelerini paylaştığını teyiden ifade ediyordu.

Ancak, bu haklı talep Ankara tarafından hiç de mütebessim karşılanmamıştı. Ankara'da Hariciye Vekâleti'nin smokinli diplomatlarına göre Kıbrıs'da bir istiklâl ilânı meselesi bahis mevzuu edilemezdi. Çünkü, baksanıza Ecevit ne diyordu; «Böyle bir hâl vukuunda dünyadaki haklılığımızı kaybederiz...» Aslında Ecevit böyle dese de demese de, sol kat'iyetle Kıbrıs'da «istiklâl»e karşı idi. Sebep olarak da kargaları bile güldüren bir «yumuşak karın» hikâyesi anlatıyorlardı: Gûya Kıbrıs'da Türk tarafı istiklâlini ilân ederse, rum tarafı da Yunanistan ile birleşecekti. Bu ise Türkiye'nin «Yumuşak karnından» -güneyinden- Yunan tarafından tehdit edilmesi tehlikesini doğuracaktı..

Bu hikâyeyi anlatırken herkesi inandıracaklarını sanan solcular, fiilen Kıbrıs'ın rum tarafının Yunan hakimiyeti altında bulunduğunu, Yunanistan'ın buraya yeniden asker gönderdiğini, dün de aynı işi yapmakta olduğunu ve bütün yapıp etmelerine rağmen, «cürmünün» anlaşıldığını bilmezlikten geliyorlardı.

Bilmezlikten gelmenin sebebi ise basitti: Kıbrıs'da müstakil Türk Devleti kurulması demek, bunların Sovyetler hesabına duydukları endişenin artması demekti.

Ecevit'in ve CHP'nin kendilerine göre bir endişeleri vardı da onun için «Müstakil, istiklâlini ilân etmiş Kıbrıs Türk Devleti» ne «evet» diyemiyorlardı; peki, Demirel'in derdi neydi?..

Bu soru Ankara'da olduğu kadar, Kıbrıs'da da soruluyordu. Demirel niçin istiklâl ilânına karşı çıkıyor ve «Koalisyon protokolünde ve Hükûmet programında bu mevzuun bulunmadığını» ileri sürerek işin içinden sıyrılmak istiyordu?..

Bunun cevabı son derece basitti: «İstiklâl» teklifi MSP'den gelmişti. Demirel'in bunu kabûllenmesi demek, tıpkı CHP - MSP Koalisyonu esnasında «harp kararı» veren hükûmetde MSP'nin baskısına boyun eğen Ecevit'in vaziyetine düşmesi demekti. Nasıl ki, Ecevit'in «barışçı kafasına» rağmen Kıbrıs'a müdahale edilmiş ise, yine onun gibi şimdi de Eco'ya ve Sülü'ye rağmen Kıbrıs'da Türk Devleti «istiklâli» ni ilân edecekti...

HAFTANIN MEVZUU

Elâzığ'da solcu aleviler CHP'ye sığınarak gencecik üç kişinin canına kıydılar

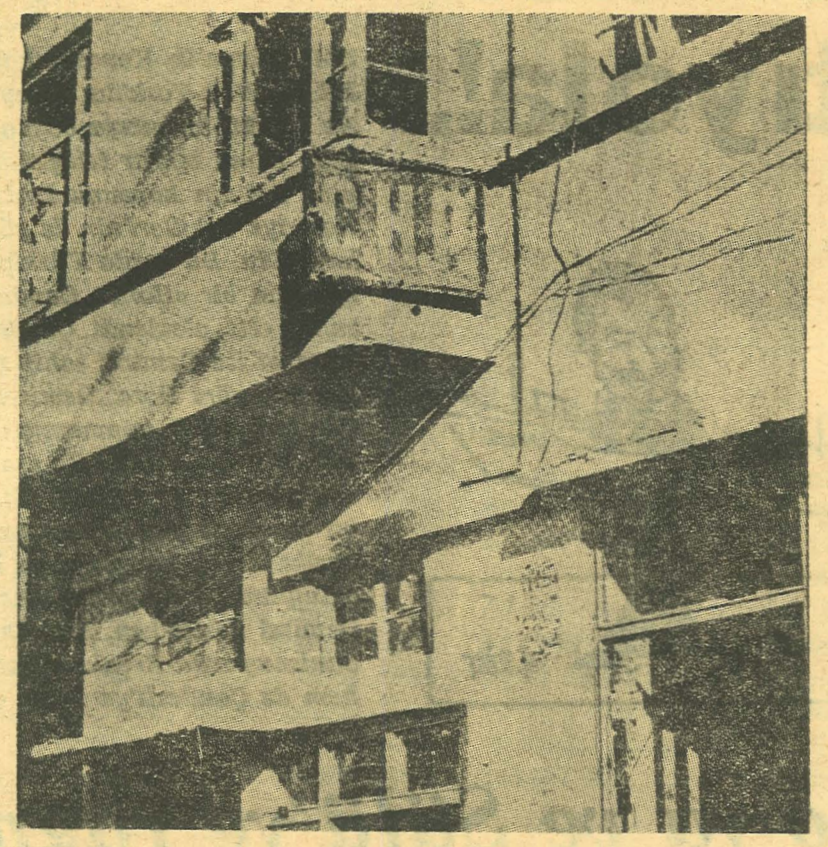

● *Elazığ'da meydana gelen hadiselerde tahrikçilerin ve cinayet zanlılarının kaçıp sığındıkları CHP binasının halkın galeyanından sonraki harap hali... Bu hale rağmen CHP'li Hasan Esad Işık burada nutuk çekmeye kalkmış ve fakat alkış yerine halkın taş yağmuru ile karşılaşmıştır.*

Solak tahrik!

Elâzığ'da meydana gelen hâdiseler CHP'nin tahrik ve tertiplerinin kesafet kazanmakta olduğu şeklinde yorumlandı. Henüz hayatının baharında olan üç gencin kurşunlanarak öldürülmesi ve bu vahşice cinâyetleri takbih edecek yerde, CHP'nin halâ hâdiseyi «*Cephe Hükûmeti*» nin eseri gibi göstermeye çalışması tiksinti uyandırdı. Mübârek Ramazan günlerinde halkı gayr-ı islâmî hâl ve hareket tarzlarıyla tahrik edenlere, milletin yüzüne karşı âdeta hakaret edercesine oruç yiyenlere mâsumâne «alevî vatandaşlar» sıfatını takmakta beis görmeyince, korunmak istenenler nihayet taarruza geçerek üç genci öldürdü. Azgınlığı ve şirretliği bilhassa bazı Doğu vilâyetlerimizde artıran bu türlü insanların arkalarında devrimci CHP'yi gördüklerini israrla ifâde etmeleri hayret uyandırdı.

Elâzığ'da meydana gelen hâdiseler, müslüman halkın bir galeyanıydı. Ramazan günlerine tesadüf etmesi de câlibi dikkatdi. Halk, dini ve diyaneti ile alay eden bir avuç sapık mezhepli solcunun tahriklerine sabırla tahammül ediyordu ama bu sabır karşısında şirretleşen sol, taarruzunu cinâyetlere kadar vardırmaktaydı. Hâdiseler münhasıran Elâzığ'a mahsus değildi. Nitekim hâdiseye şâhid olanlar, «*Aynı üzücü gelişmeler Erzincan'da, Sivas'da, Malatya'da ve daha birçok şehrimizde de olabilir*» demekteydi.

Ne var ki, cinâyetler karşısında sol basının ve başta CHP olmak üzere diğer solcu partilerin tavırları, âdeta «*alevî vatandaşlar*» dedikleri, tahrikci solcuların sırtlarını sıvazlamak, cinâyetlerinden ötürü mazur göstermek şeklinde olmaktaydı.

CHP'li Hasan Esad Işık bizzat gidip gördüğü Elâzığda, hâdiseleri CHP'nin çıkarmadığını, hâdisenin «*Bir pavyon kapısında*» patlak verdiğini söylemişdi. Buna mukâbil diğer partiler de Elâzığ'a tedkik hey'etleri göndirmişlerdi. Onlar ise, hâdiselerde CHP'lilerin tahriklerinin rol oynadığını ifâde etmişlerdi.

Bu arada adlî makamların tavırları da İçişleri Bakanı'nın ve diğer mülkî zevatın ifâdesine göre hâdisede mühim rol oynamıştı. Hâdisenin bu derece dal budak salıp günlerce devamının ilk yakalananları adliyenin serbest bırakmasından doğduğu ısrarla ileri sürülmekteydi. Üzerinde tabanca bulunan kişilerin yakalandıktan ve ilk sorguları yapıldıktan sonra hiçbirşey yapmamışlar gibi ellerini kollarını sallayarak mahkemeden çıkmaları ve bu cesâretle etrafa kurşun yağdırmaları, bunların meçhûl bir yerden kuvvet aldıkları intibaını doğurmuştu.

Halbuki, CHP ise hâdiseye tamamen tersinden bakarak, bir il emniyet müdür muavini ile uğraşmayı tercih etmişti. Hemde kanlı hâdisede en tesirli vazifeyi polis'in yapmış olmasına rağmen..

Elâzığ hâdiseleri netice olarak şunu göstermişti: Solcular, «alevî vatandaşlar» dedikleri ile işbirliği yaparak Anadolu'da bölücülük tohumları atmaktadır. Ve bu «eylem» artık kanlı olmaktadır.

Fahrettin Altay Paşa, Çankaya'da 11 gün misafir kalır. Bunu da hatıralarında gün be gün kaydetmiştir. Paşa'nın Çankaya misafirliğini kendi kaleminden naklederken, «Kemalist İnkılâb'ın farikalarından «Şekilcilik» faslına devam ediyoruz.

37

29 Ekim 1925 Perşembe..

Bu sabah emir subayım Cemal anlattı. Subaylardan öğrendiğine göre Hamdullah Suphi Bey'in hastalığı yalan imiş. Öğretmenlerin doğrudan doğruya Atatürk'e başvurmalarından üzülmüş, çekilmek istiyormuş.

Bugün Cumhuriyet Bayramı. Öğleden evvel yeni gelen Sırbistan maslahatgüzâri Çankayaya gelerek ismini deftere yazdı. Merasime katılmak için buna lüzum varmış. Öğle yemeği biraz erken ve acele yenildi. Sırmalı elbiselerimle B.M.M. ne gittik. Yukarı salonda ilkin Meclis Başkanı sonra Başbakan ve Bakanlarla mebuslar Atatürk'ü tebrik ettiler. Birinci ordu müfettişinin arkasından ben de tebrike girdim. Protokol sırası ile bu iş bitti. Saat 3 te elçilerin tebrikleri başladı. Başta kıdemlileri Fransız Elçisi Albert Saro, Afgan Elçisi Ahmet Han, Mısır Elçisi Hüdai Paşa, Polonya, Yunanistan elçileri, Sırbistan Maslahatgüzarı, Bolşevik Rus Sefiri Vekili İlov İloviç maiyetleri salona girdiler. Bunlardan sonra geçit resmine inildi. Pek çok halk toplanmıştı. Atatürk, Başbakan İnönü, Meclis Reisi Kâzım Özalp ile ortada, arkasında elçiler, sağ yanında elçilerin maiyetleri ile askeri erkân bulunuyordu. Mısır elçisinden başka tek bir fesli yok. Üç alay piyade bir jandarma taburu, bir bölük deniz askeri, bir bölük suvari, bir sahra, bir obüs ve bir dağ bataryası, bir otomobil nakliye (ulaştırma) kolu on uçaklı bir hava filosu gayet muntazam geçtiler, alkışlandılar. İlk görülen oniki kişilik bir yungers uçağı güzel uçuş gösterileri yaptı. İlk büyük medeni uçaklardan oluşu dikkati çekti. Geçit resminden sonra biraz istirahat edilerek Ankara Kulübüne geçildi. (Bu Kulüp Belvü Otelinin arkasında küçük bir binada idi.) İnönü biriç oynamağa başladı, ben de seyrettim. Atatürk Hamdullah Suphi'yi ziyarete gitti. Akşam Çankayaya çıktım. Yemek sofrası hususi bir aile sofrası halinde Ata'nın kızları ile Salih, Kılıç, Ali, Tevfik ve Mustafa Beylerden ibaretti. Yemek ara-

KEMALİST İNKILÂB'IN ANATOMİSİ

Kadir Mısıroğlu

SIRMALI ELBİSELERLE PROTOKOL BRİÇLE İSTİRAHAT, RUS KARISIYLA POLİTİKÂ, ÇIPLAK KADIN SEYRİYLE YENİLİK VE...

Meclis'de bir gündüz Fresko'da bir gece!

«Yeni Türkiye'de» Cumhuriyet Bayramı

sında az içildi, gece yarısına doğru gazinoya baloya gidilecekmiş, küçük kızların baloya götürülüp götürülmemesi münakaşa olundu, götürülmeye karar verildi giyindiler hep beraber çıktık. Atatürk Afet Hanımla, madam Baver öteki kızları ve maiyeti başka otomobillerle kafile halinde Fresko gazinosuna gittik. Çok kalabalık vardı, Türk hanımlar pek az idi, ecnebi bayanlar da çok değildi. Zeki Beyin orkestrası çalıyordu. Milletvekilleri, elçiler yüksek memur ve askerler Atatürk'ü şiddetle alkışladılar. İlk dansı Atatürk Fransa Elçisinin kızı ile açtı. (Madam yoktu). Kızın güzelliği herkesin dikkatini çekti, pist dans edenlerle bir anda doldu. Atatürk kızlarından birisi ile dansetmemi söyledi, danstan sonra artist Refet Süreyya çıplak hali ile numaralar yapmaya başladı. Bu Ankara için bir yenilik idi. İnönü de Rus elçisinin ak saçlı madamı ile dans ederken gülümsedim, yanımdan geçerken «Ne yapalım politika ediyoruz» dedi.

Atatürk Başbakanı alarak birlikte subayların bulunduğu yere geldik, onlara şampanya ısmarladı, şereflerine kadeh kaldırınca bir alkış tufanı koptu, salonu çınlattı. Subaylar karşılıklı kadeh kaldırıyorlar bu suretle boşalan kadehler birbirini kovalıyordu. Genç subaylar Atatürk'ü kucaklarcasına sardılar. O da onların kahramanlıklarından memlekete yaptıkları hizmetlerden ve ordusu ile daima iftihar etmekte olduğundan bahsederek subayları ve genaralleri taltif ediyordu. Onlardan ayrıldıktan sonra Fransız Sefirinin kızı ile bir iki defa daha dans etti.

Çok neşeli, dolaşıyor, herkese iltifatta bulunuyor, arada da biraz oturup seyrediyordu. Fransız Sefiri kızını alıp görünmeden savuşmuş. Sabah yaklaştı herkes birer birer çekilmeye başladı. Saat 4'e doğru artık gidelim diyerek birlikte çıktık. Otomobilde beni yanına aldı, hareket edince başını göğsüme dayayarak daldı. Göğsümde perişan bir halde saçılan o sırma saçları en büyük heycanı kalbimde yaratıyor, öpüyor ve kokluyordum. Atatürk'ü ilk defa olarak böyle biraz fazla kaçırmış görüyordum. Bu da subayların etkisi ile olmuştu. Tan yeri ağarmaya başlarken köşkün kapısında arabanın durması ile gözünü açtı «Geldik mi?» diyerek indi ve hayırlı geceler temennisi ile içeri girdi. Odama geçtim tatlı bir uyku güzel geceyi tarihe karıştırdı.

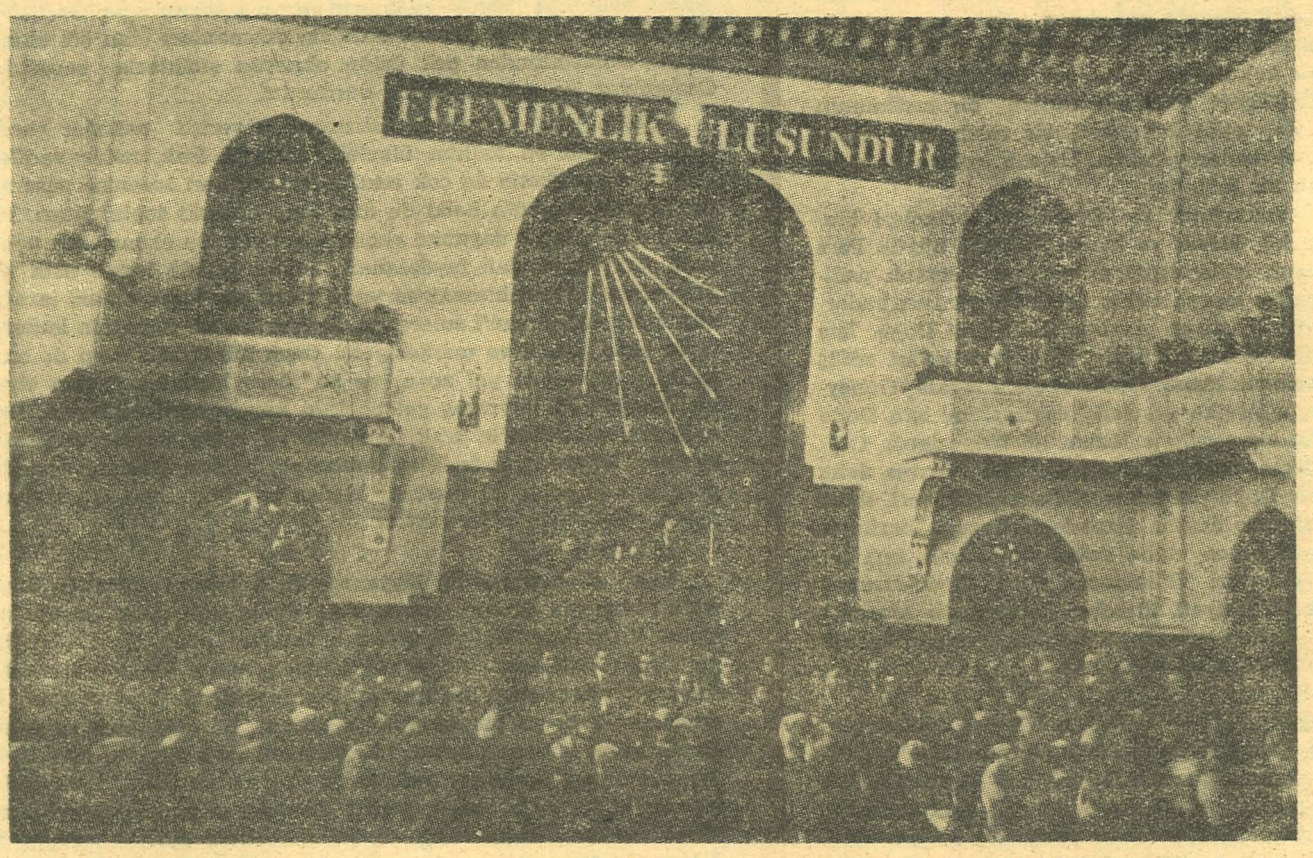

Cumhuriyetin ilk yıllarında Meclis âdeta Cumhuriyet Halk Partisi'nin Merkez-i Umumisi gibi idi. Nitekim, Meclis'de sadece CHP'nin sözü geçer, sesi çıkar, başkaları rahatlıkla kanaat beyan edemezdi. Çünki, o tarihlerde CHP tek ve yegâne «meşru» parti olarak biliniyordu. Yukarıdaki resimde Meclis'in eski binasında «Egemenlik Ulusundur» lâfının altında CHP hey'eti ve CHP'nin altıoku görülüyor.

30 Ekim 1925 Cuma.

Saat 11 de kalktım biraz gezindim. Atatürk henüz yatıyormuş. Öğle yemeğini yaverlerle yedim saat 17 de Madam Baver çaya davet etti. Kabul günüymüş Atatürk O'nu geri göndermekten vazgeçmiş. Vaktinde Madam'ın dairesine gittim. Orada tanıştırdıkları Hariciye Memurlarından Selahattin ve Nizamettin beylerle hanımları vardı. Nizamettin'in hanımı, madamın damadı Reşat Nuri isminde bir gencin hemşiresi imiş. Pasta ikram edildi, çay ve likör içildi, gramafon çalınarak dans edildi, yemek vakti Atatürk'ün dairesine geçtim. Doktor Neşet Ömer Bey gelmişti. Atatürk'te Başbakanla geldi, biraz konuşulduktan sonra Başbakanı teşyi etti. Sofraya oturuldu. Hamdullah Suphi Bey'in sinirlerinden rahatsızlığı üzüntü ile konuşuldu. Yemekten sonra bize izin verdi. Muzaffer ve doktor ile Şadi'nin tiyatrosuna gittik. Bilmem neden beğenmedim, ikinci perdede çıktım köşke döndüm.

31 Ekim 1925 Cumartesi...

Saat 9 da Sarı Kışlaya gittim. Eskişehir'den gelen Kolordu Kumandanı General Emin (Koral) bir taburu teftiş ediyordu seyrettim, asker arkadaşlarla birkaç saat güzel vakit geçirdim, öğle yemeğine bacanağım milletvekili Şükrü (Yaşin) Fresko'ya davet etti. Yemekten sonra da Ayaş'a kadar bir otomobil gezintisi yaptık. Dere boyunca doğuya doğru su yolları yeni bahçeler yapılıyor. Ankara'nın suyu buradan geliyordu. Dere kenarı boydan boya söğüt ağaçları ve yeşillikler güzelce bir mesire yeri, Kayseri Demiryolu da buradan geçiyor.

• FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

Kaypak bir mefhum Ortadoğu

Mefhumun tarihi inkişafını en iyi anlatan kitap, şarkiyatçı Bernard Lewis'in «The Midlle East and The West»i. Okuyalım: «1902'de doğan bir söz Ortadoğu, Mücidi, Amerikan deniz tarihçisi Alfred Thayer Mahan. Belirttiği bölge, Arabistan'la Hindistan arasındaki saha; merkezi Basra körfezi... deniz savaşları gözönünde tutularak düşünülmüş. Bu nevzuhur coğrafya tabirini önce Times gazetesi kullanır, arkasından İngiliz hükümeti. Bir ara, kendisinden az daha yaşlı olan «Yakındoğu» sözüyle birlikte kullanılır, sonra umümileşir. Yakındoğu da, Ortadoğu da çağdaş iki kelime, çağdaş ama modern değil. Batı Avrupa'yı dünyanın merkezi sayan bir görüşün kalıntıları. Menşeleri unutulmuş, aksettirdikleri telâkki dar ve metruk... Fakat her iki tabir de -bilhassa Ortadoğu- dünyaca makbul.

Bugün adı geçen bölgeyi belirtmek için Ruslar da, Afrikalılar da, Hintliler de aynı kelimeleri kullanıyor. Ortadoğu, birinin güneyine, ötekinin kuzeyine, üçüncüsünün batısına düşermiş.. ne gam. Daha da garibi, bu tâbirlerin bizzat «Ortadoğu» halkı tarafından da benimsenmiş olmaları. Ortadoğu sözü o kadar beğenildi ki, tatbik edildiği bölge de, kullanılış yerleri de genişledikçe genişledi. Önceleri Basra körfezi ile Karadeniz boyunca uzanan geniş bölge için kullanılırken, ekvator Afrika'sını ve Hindistan'dan Atlantik'e kadar uzanan bölgeyi belirtmeğe başladı. Bu kadar eski bir medeniyet bölgesinin -dünyanın en kadim medeniyeti- kendini böyle nevzuhur ve renksiz bir isimle yadedecek hale gelmesi dikkate şayan değil mi? Ama bu isimlerin yerini tutacak başka kelimeler bulmağa kalkışınca da büyük zorluklarla karşılaşıyoruz. Filhakika, Hindistan'da Batı'ya göre ayarlanmış Ortadoğu tabirini kaldırmak teşebbüsünde bulunulmuş, «Batı Asya» denilmiş bu alana. Bu yeni coğrafi ifadenin Ortadoğu'ya nazaran daha bir biçimi, daha bir kokusu var ama, çok daha isabetli olduğu da söylenemez. Bu bölgeyi Asya adı verilen bir mefhumun Batısı diye belirtmek de, tayin edilmemiş bir mefhumun Ortadoğu'su olarak belirtmek kadar yanıltıcı. Üstelik, şeklen de olsa, Mısır'ı dışarda bırakan bir tâbir bu.

Avrupalılar için, «Yakındoğu ve «Ortadoğu» bölgeleri binlerce yıl sadece Doğu idi, klâsik ve kadim Doğu.. Büyük Pers kralı Yunan topraklarını istilâ ettiği günlerden, Osmanlı padişahlarının son artçıları bu topraklardan çekildiği günlere kadar, Greko - Romenler'in ve Hristiyan Avrupa'nın rakibi Doğu. İşte Yakındoğu ve Ortadoğu sözlerinin hızla yayılış ve kabul ediliş sebebini bu gerçekte aramak lâzım. Ondokuzuncu asırda, Güneybatı Asya ve Kuzeydoğu Afrika ülkeleri, Avrupalılar için Doğu idi sadece; daha büyük bir serahate lüzum görmüyorlardı. Coğrafyadaki yerini belirleme, Doğu'nun bileceği işti. Avrupa daha geniş ve daha uzak bir Doğu'yla münasebete girişeli beri, daha açık - seçik tariflere ihtiyaç duydu. Uzakdoğu Avrupa hariciyesini meşgul etmeğe başlayınca, daha yakın Doğu için ayrı bir isim bulmak gerekti. Önceleri Yakındoğu tabiri -Ondokuzuncu asrın sonlarında- Türk hakimiyeti altındaki Güneydoğu Avrupa'sı için kullanılıyordu. «Yakın» çünkü ne de olsa hristiyan ve Avrupa; «Doğu» çünkü bir İslâm ve doğu devleti olan Osmanlıların idaresinde idi.

Bir ara, «Yakındoğu», doğuya doğru genişler ve bilhassa Amerikalılar tarafından, Osmanlı İmparatorluğu'nun Asya'da, Afrika'da ve Avrupa'daki topraklarının büyük bir kısmını belirtmek için kullanılır. İngilizler, Doğu ile daha çok alâkadardılar. 'Yakındoğu'nun önce düşünüldüğü kadar yakın olmadığını anladılar. Belki de bunun içindir ki, 'Yakındoğu' tabirini aşağı yukarı kullanmaz oldular. Onun yerini 'Ortadoğu' aldı... Güneybatı Asya'yla, Kuzey Afrika'yı da içine alarak genişleyen bir Ortadoğu. Yeni ortaya çıkmasına ve kucakladığı bölgenin sınırları kesin olarak belli olmamasına rağmen 'Ortadoğu' sözü, seciye ve kişiliği üzerinde tereddüd câiz olmayan bir alanı göstermektedir: Kendine has ve mahrem kişiliği, keskin coğrafi çizgilerle, uzun ve ünlü bir tarihle biçimlenen bir alan. Şüphe yok ki, bu bölgenin en göze çarpan coğrafi vasfı: kuraklık. Hemen hemen her tarafında, geniş çöller. Yağışlar seyrek, ormanlar az. Birkaç imtiyazlı bölge bir yana, tarın devamlı sulamaya bağlı...

«Çöl fetihleri, Ortadoğu tarihinde sık sık karşılaştığımız bir tema. Mağmur topraklar, nice akınlara, nice istilâlara, nice göçlere uğramış. Eski çağlarda bu müstevlilerden bazıları Akatlar, Kenaniler, Aramiler, Sami ırkındandılar; diğer fatihler, Orta, Kuzey ve Doğu Asya bozkırlarından güneye doğru gelenlerdir. Sami istilâlarının sonuncusu ve Yedinci asırda Ortaçağ İslâm medeniyetini başlatan müslüman en büyüğü, arap istilâsıdır Bozkırlardan gelen istilâların en büyüğü ise Onüçüncü yüzyıldaki Moğol istilâsı. Bazı tarihçilere göre, bu istilâları sona erdirmiş Moğollar. Moğol fetihlerinin âni tesiri şüphesiz büyük olmuş. Ama sonraki tesirleri çok şişirilmiştir.

İslâm medeniyetinin çöküşünden mesul tutulmuş Moğol vahşeti. Yalnız o kadar mı? Onüçüncü yüzyılla ondokuzuncu yüzyıl arasında Ortadoğu ve Ortadoğu kavimlerinin bütün bozgunları da bu vahşete yükletilmiştir. Romantik veya tarafgir çevreler bir yana bu görüş terkedilmiştir bugün. İslâm tarihi hakkında bilgilerin artması, vahşet ve tahribata âid yakın tecrübeler, bize Moğolların yaptıkları hasarın -daha masum bir çağın tarihçilerine göründüğü kadar- büyük ve devamlı olmadığını göstermiştir.

Moğollar Arap medeniyetini yıkmadılar; bu medeniyet Moğolların ortaya çıkmasından çok önce çökmeye başlamıştı. Moğollar İslâm medeniyetini de yıkmadılar. Onların idaresi altında bu medeniyet -İranlaşmış bir biçimde- yeniden çiçeklenmiştir İslâm medeniyeti çökmemiş, Bozkır kavimlerinin gelişiyle yeni bir şekil almıştı. Bozkırların Ortadoğu'ya yaptıkları büyük göçler, Onuncu yüzyılda Moğolların fetihlerinden önce başlamıştı Bu tarihte Orta Asya'nın Türk kabileleri Jakartları aşmışlar ve batıya doğru fetihlerine başlamışlardı. Bu fetihler, son bozkır fatihlerinden Timurleng'in ölümüyle sona erer (1405).

Dört asır süren bozkırlar istilâsı ve hakimiyeti esnasında Ortadoğu'da devlet ve hayat şekli baştan başa değişti. Çölden de bozkırdan da istilâlar olmamıştır. Onyedinci asırda vahabiler yeni bir din şevki, yeni bir genişleme gayreti ile Suriye ve Irak'ı istilâ ederek atalarının yiğitliklerini taklit etmeğe çalıştıkları zaman, çöl hudutlarında durduruldular ve geriye püskürtüldüler. O zamanlar çöküşün son merhalesinde olan Osmanlı İmparatorluğu, kudretli Roma ve Pers imparatorluklarının başarısızlığa uğradıkları yerde, muzaffer oldu. Aradaki fark, daha büyük kuvvetin daha küçük kuvvete karşı teknik üstünlüğü idi. Bu teknik üstünlük ateşli silâhların ortaya çıkmasıyla başlar ve sürüp gider. Pers ve Bizans orduları düşmanları olan çöl akıncılarıyla onlarınkinden pek üstün olmayan silâhlarla savaştılar, Osmanlılar ise onları tüfekle durdurdu.

«Çölün bazı yerlerinde sulamaya elverişli nehirler vardır. Ortadoğu'nun en mühim ülkeleri, Mısır'la Irak, nehir vadileri. Her iki memlekette de çok eski çağlardan beri insanlar yaşamıştır; bunlar bölgenin belki de dünyanın en eski toplulukları. Her ikisinin de ziraate dayanan ekonomileri var. Bu ekonomiler nehirlerin akar suyundan faydalanan, büyük sayıda işçiye usta teknisyenlere ihtiyaç hissettiren ve merkezi bir idare cihazı tarafından idâre edilen sun'i sulamaya dayanır. Arazi rejiminin kaderini tâyin eden, güçlü ve merkeziyetçi (hem bürokratik hem de otokratik) gelişmesine yol açan, ve bu idare biçimine uygun siyasî bir düşünce ve davranış geleneğinin kurulmasını sağlayan, hep aynı ihtiyaç. Mısır'la Irak, binlerce yıl rakip iktidar merkezleriydiler. Düşünce ve teşkilât tarzlarıyla komşu ülkelere derinden derine tesir eden iki merkez. Medeniyet, önce bu merkezlerde doğdu ve Ortadoğu'ya yayıldı.

O Mâhiler ki...

Şâir, «O mâhiler ki derya içredir deryayı bilmezler» diyor. Aydınlarımızda da aynı şuursuzluk. Kaderimizi çizen Avrupa'nın siyasî ihtirasları. Kullandığımız kelimeler onun emellerini dile getiriyor. Kulağımıza fısıldanan lâfızlar, hudut ve şumullerinden habersiz tekrarlayıp duruyoruz. Doğu, ortaçağ tesisleri için, hidâyetten mahrum bir insanlar ülkesiydi. 18. asır Avrupa yazarlarına göre; bir rüya beldesi. Kapitalizm bu geniş, bu esrarlı, bu meçhûl ülkeyi hudutsuz iştihâlarını doyuracak kolay fetih edilen bir servet kaynağı olarak gördü. Devlet-i aliye çöktükten sonra rây et-i İslâmın dalgalandığı dünya parsellere ayrıldı. Avrupa kıtaları ve ülkeleri kendi çıkarlarına göre yeniden adlandırdı. Bir nevi vaftiz merâsimiydi bu. Ve biz bayram çocukları gibi şâdan bu yaldızlı isimleri dudaklarımızdan düşürmez olduk. Tecekkür vuzuhla başlar, kurtuluş şuurla.

HAFTANIN İÇİNDEN

MSP'nin faaliyetleri hakkında

KORUTÜRK GÛYA TEDBİR İSTEMİŞ!

Türk - İş'in tabansızlık telâşıyla kopardığı yaygara bütün gayretlerine rağmen aksi seda bulamadı. Sol basının destek olmasına, hattâ Ecevit'in bile devreye girmesine rağmen, Dede Tunç'un teşkilâtı bu hareketle de tabansızlık kâbusundan kurtulamadı. Türk - İş her geçen gün biraz daha erimeye devam ediyor. Bünyesinden kopmalarla hayatiyetini kaybeden Türk - İş'in biçare haline acımamak mümkün değil. Ancak, bu haliyle bile Türk - İş sivrilliklerinden, eski alışkanlıklarından kurtulabilmiş değil. Nitekim, sol basın aracılığıyla bu alışkanlıklarına devam ediyor. Uydurma haberler, şayialar çıkarmak hem sol basının ve hem de sendika ağalarının işine yarıyor. Hattâ bu şayialardan arsa vurgunculârının çok faydalandıkları, Demirel çevresinin de faydalanmak iştihası ile kıvrandığı belirtiliyor. Türk - İş ön safa sürülüyor ve diğerleri geride bekleşiyor. Bekleşenlerin hepsinin ayrı ayrı hesapları var. Ankara siyasi mahfilleri bu hesapları şöyle hülâsa ediyorlar:

«CHP bu vesile ile Türk - İş'i arkalayıp bünyesindeki sol sendikalara güç kazandırmak ve Disk'le birlikte hepsini peşine takmak hesabında, AP.'nin hesabı ise, MSP'yi sinsi sinsi yıpratmak. Arsa vurguncuları da Karayolları Genel Müdürü'nden intikam aldıkları kanaatinde. Masonlar CHP'ye kaymakla Demirel'e karşı gösterdikleri vefasızlığı affettirme gayretinde v.s.»

Hesaplar işte böyle..

Fakat hesapların sahipleri bu arada devletin bütün kademelerini bu işleri için meşgûl etmekten de geri durmuyor. Korutürk'ün adı, Halil Tunç'un Köşk'ü ziyareti ile haberlere karıştırılmıştı. Daha sonra da uydurma olduğunda herkesin ittifak ettiği bir haber ile Korutürk'den tekrar bahis açıldı. Korutürk gûya Başvekil'e bir mektup yazmış ve «MSP'nin hareketlerinin takibini» istemişti. Aynı iddialara bakılırsa Korutürk, Türk - İş'in ileri sürdüklerini hiç de yabana atılır cinsden bulmamıştı. Bu haberleri hazırlayanlar böylece Korutürk seviyesinden başlayarak devleti hesaplarına bulaştırıyorlardı. Hem de Korutürk'ün bir siyasi partiyi «tecziye etme» selâhiyetinin olmadığını bile bile. Hem de bizzat Korutürk'ün «makamının sembolik olduğundan» şikâyetçi bulunduğunu bile bile.

● *Korutürk, İstanbul'da yaz tatilini sıkıntılı geçirdi. Florya Köşkü'nün kifayetsizliğinden şikâyetçi olan Korutürk eşi ile birlikte Boğaz'da Osmanlı Paşalarından kalma yalılar arasından yazlık köşk aradı. (Fotoğraf bu arama esnasında çekildi) Ankara'ya dönen Korutürk'ün ilk işi Halil Tunç'u dinlemek oldu. İddiaya göre Korutürk, Tunç'u haklı bularak MSP hakkında tedbir alınmasını istedi. Fakat, tedbirin ne olduğu öğrenilemedi.*

● *Kosigin: Gitti gider!*

BREJNEV KOSİGİN'İ KAYDIRDI

Sovyetler Birliği'nin tek hakimi olan Brejnev, en yakın rakibinin de başını yedi: Kosigin vazifesinden uzaklaştırıldı ve yerine Tikhonov adında 71 yaşında birisi getirildi.

Böylece komünist demokrasi nasıl işlediğine dair bir numune daha verdi. Ne seçim, ne halkın isteği, ne şu, ne bu.. hiçbirisinin değil, Komünist Partisi'nde en kuvvetli olanın Moskova'ya hükmettiği, bir kere daha anlaşıldı.

MALATYA HADİSESİ TERTİPDİR

Malatya Akıncılar Derneği aybaşında Malatya'da meydana gelen hadiselerin kendilerine tevcih edilmiş bir tertib olduğunu açıkladı. Bilindiği gibi 28 Ağustos ilâ 3 Eylül günleri arasında Malatya'da birtakım hadiseler olmuş ve gazeteler bu hadiseleri Akıncılar ve MSP aleyhine çevirerek kullanmışlardı. Hattâ İslâmcı gençliği «cinayetle» ithama kadar varmışlardı. Malatya Akıncılar Derneği reisi Mehmed Tezel bunun üzerine yaptığı açıklamada, «Akıncılar bu tip maksadlı tertiplerle sarsılmayacak bir güçte ve teyakkuz içindedirler» dedi. Tezel daha sonra şöyle devam etti:

«Hadise, aileler arasında maziden gelen bir husumetin neticesi olmasına karşı ılık Bâb-ı Âli'nin mâhud gazetecileri hadiseyi ters yüz ederek güya, duvarlara yazı yazılması sırasında meydana geldiğini beyanla ideolojik ve siyasi bir mahiyet kazandırmak istenmiştir. Bütün bunlar hilâfı hakikattir.

Malatya'daki hadise ile Akıncılar Derneğimizin uzak - yakın hiç bir alâkası mevcut değildir. Gayet basit bir Adli vâkıa olan ve bundan öteye geçemeyen bu hadiseyi değişik şekilde milleti yanıltacak biçimde verenlerin hangi oyunları tezgâhlamak istediklerini çok iyi biliyoruz. Bizimle ilmi ölçüler muvâcehesinde ve mertçe fikrî mücâdelelerini veremeyenlere böylesine âdi tertiplerle Akıncı gençliğe zarar veremeyeceklerini hatırlatır bu tip oyunlara tevessül edilmemesini ihtar ederiz.

Akıncılar olarak karanlık emellerin bir neticesi olan bu hadiseyi şerefli Türk Basını ve efkâr-ı umumiye önünde şiddet ve nefretle kınıyoruz, reddediyoruz.

Türkiyemizin dört bucağına yayılmış iman, ahlâk ve aksiyon timsali Akıncı gençliği bu tip şen'i emellerle sahnelenmiş oyunların neticesinde tahrip olacağını zannedenler bununla sadece kendilerini aldatmış olacaklardır.»

ALPTEKİN KONFEKSİYON
ELBİSE
PARDESÜ
İMAL ve TOPTAN
OSMAN ALPTEKİN
Çakmakçılar Yokusu
Tarakçılar Cad. No.25
Telefon: 27 53 52 İST.

CHP TEHDİT ETTİ

Geçtiğimiz sene tedrisatını normal olarak yapamayan Üniversite ve Yüksek Okullardan bazıları açılırken CHP reisi Ecevit yine fırsatı kaçırmadı. Ecevit derhal bir beyanat vererek, mekteplerde can emniyetinin bulunmadığını, hükûmetin zorbaları teşvik ettiğini, bu sebeple de talebelerin, mektep idarelerinin, vellilerin müşterek hareket ederek, «sözde barışı» sağlamalarını istedi. Ecevit beyanatının ikinci faslını işçilere ayırdı. Ona göre Türk - İş ve Disk «bütünleşemeseler» bile müşterek hareket etmeliydiler.

CHP reisi böylece hem talebelere hem de işçilere «hazırol» emri veriyordu. Türk - İş ve Disk müşterek hareket edecek, talebeler, idareler, veliler müşterek hareket edecek.. netice ne olacaktı?..

Sokakdaki vatandaş cevabını veriyordu:

— Ne mi olacak; ortalık yine kana bulanacak! Anarşi yine hortlayacak. Halen devam eden bir anarşi var. Bankalar soyuluyor. Haftada bir banka soyuluyor. Ecevit'in bu hususta hiç lâf ettiğini duydunuz mu?.

Hakikaten vatandaşın işaret ettiği, banka soygunları üzerine CHP reisinin şimdiye kadar tek kelime ile «ayıp!» dediği dahi duyulmamıştı. Halbuki, Ecevit, işçilerle, talebeleri yine vatandaşın tabiriyle «gıdıklarken» aynı gün İstanbul'da bir banka soyuluyor, üç tedhişçi komünist 170 bin lirayı alıp sıvışıyordu.

Diğer taraftan Ecevit'in hiç bahsetmediği anarşik hadiselerden birisi de İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde cereyan ediyordu: Kısaca TİKKO davası diye bilinen davaya bakmakta iken polisle silâhlı müsademeye girişen maznunlar bağırıp çağırdılar. «Halk iktidarı» istediler. «Bizi halk mahkemeleri yargılar. Faşist mahkemeler değil...» diye bağırdılar. Ve mahkemeye ifade vermediler.

HISAR
MENSUCAT
Döşemelik ve Perdelik
Kadife
Sanayi ve Ticaret A.Ş.
İ.H.Ş. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı
Tel 26 75 89
22 12 32
İSTANBUL

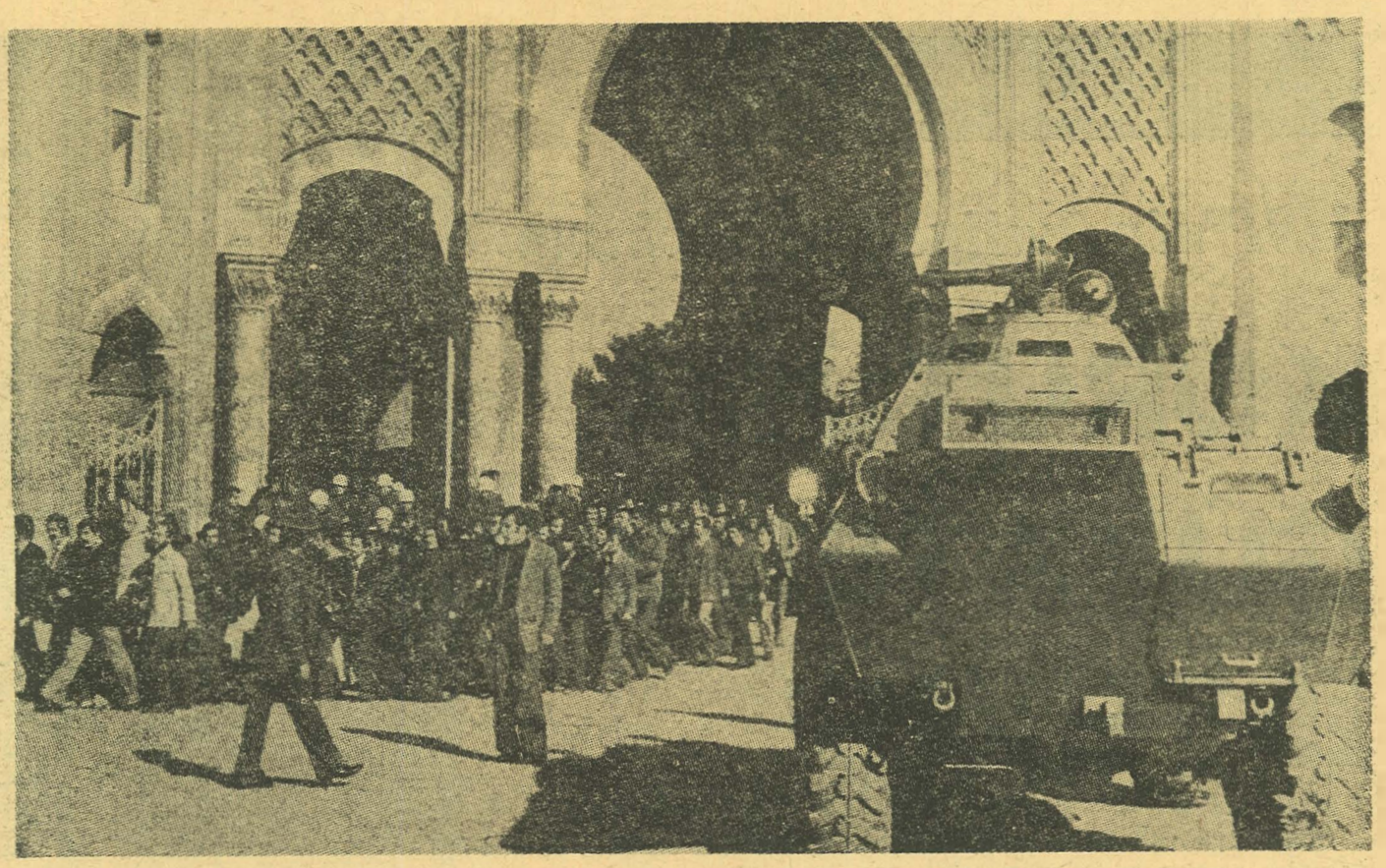

● *Üniversite kapısında panzerler: Hasretle beklenen manzara! Sebep? İktidar hırsı!..*

SOLA BELÂ

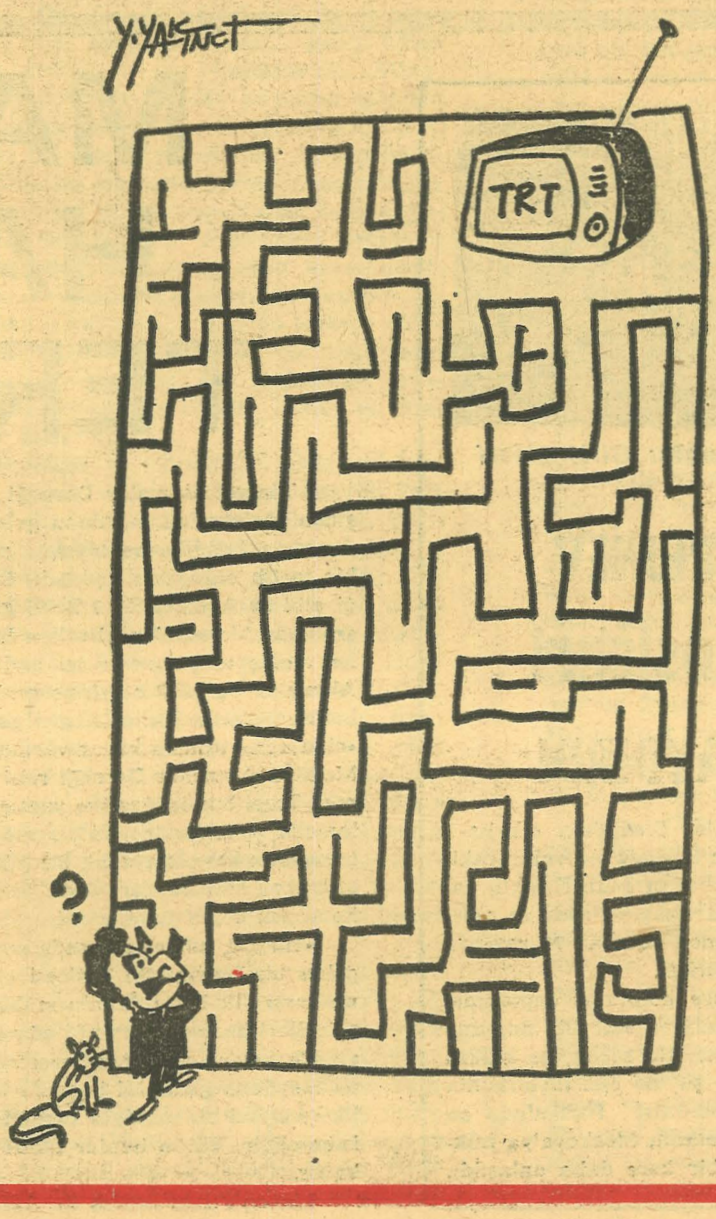

TRT, Prof Şaban Karataş'ın idaresinde adeta solun başına belâ oldu. «Tavukçudur... Kümescidir...» şeklinde tezyif ederek yıldırılabilir sanılan Prof. Karataş, solun ummadığı ölçüde sert ve dayanıklı çıktı. Bütün hücumlara rağmen Karataş sabırla işinin başında kalmayı becerdi. Danıştay tehdidini, atlatan Karataş CHP'nin «Atatürk düşmanlığı, tarafgirlik vs.» gibi ithamlarını da boşa çıkardı. Hele TRT seçim heyetinin toplanması için CHP'nin gönderdiği müracaat dosyasını ters-yüz etmesi büyük takdir topladı. Karataş bu mevzuuda ehemmiyetli bir iş yapmadığını, sadece «CHP'lilerin daha nereye müracaat edeceklerini dahi bilmedikleri, o yüzden ters-yüz olduklarını» söyledi.

Hakikaten Karataş artık emin adımlarla TRT'ye yerleşiyordu. Gerçi yüz nisbeti üzerinden henüz TRT'nin onbeşine dahi hakim olamamıştı ama, söylenenlere bakılırsa Karataş:

— Şu Seçim Kurulu toplansın. Bakalım ne karar verecek. Ondan sonra ya ben bu teşkilâtı düzelteceğim, ya da... Hayır illâ ben bu teşkilâtı düzelteceğim! Bunun ikinci şıkkı yok! diyordu.

Karataş böylesine kararlı idi ama, baştan yapılan bir yanlış tayinin pek yakında da kokusunun çıkacağı belirtiliyordu. Karataş, artık yaptığı tayinlerde dikkatli olmak mecburiyetinde idi ve ikinci Işıkçılara tahammülü yoktu. CHP'ye kök söktüren Karataş, «sofra arkadaşlarına» değil, idealist genç müşavirlerine itimadla netice alabileceğini Işıkçı tecrübesiyle öğrenmiş olsa gerekti...

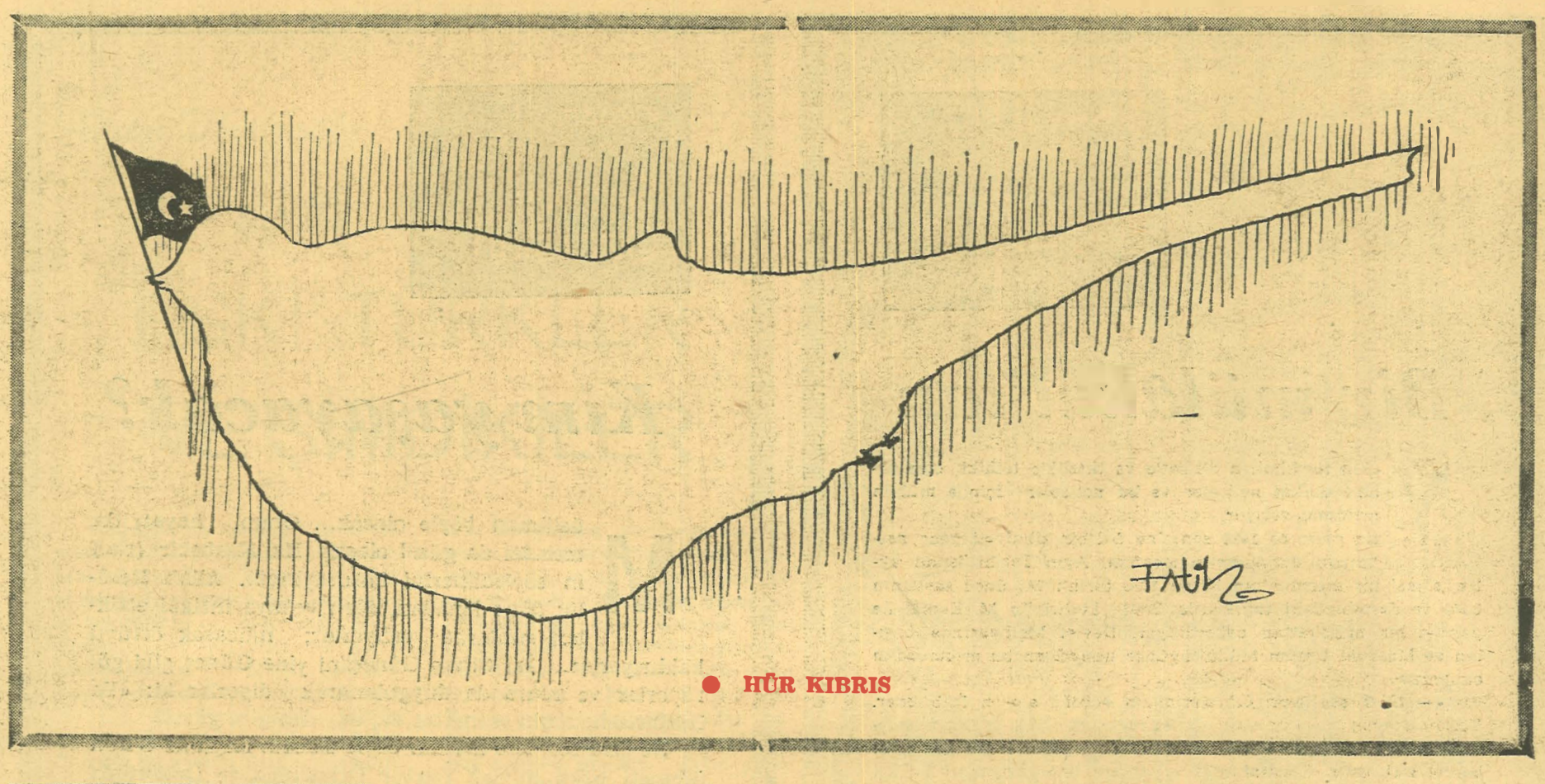

● HÜR KIBRIS

MECLİS TOPLANIYOR

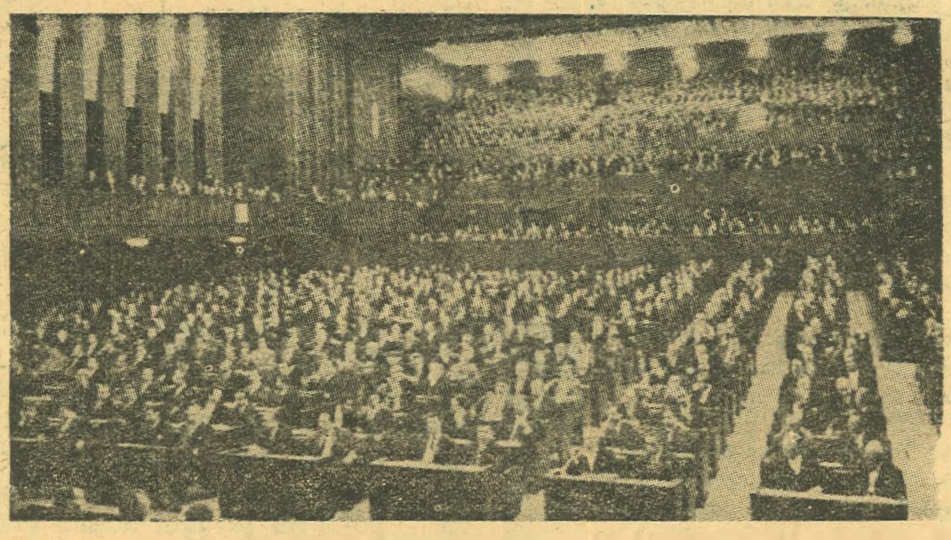

● *Meclis, 14 Eylül'de toplanacak: Netice vahim!*

14 Eylül Hükumetin sonu olabilir

Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen ve süresi sona erecek olan Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanununu çıkarmak üzere Meclis «fevkalâde ictima» a çağırıldı. 14 Eylül günü toplanacak olan Meclis'in bu kanun teklifini görüşmesi esnasında son derece elektrikli bir hava yaşayacağı tahmin ediliyor. 144 milletvekilinin imzası ile fevkalâde toplantıya çağırılan Meclis'in 14 Eylül'de belki de hükûmetin devamına tesir edecek mahiyetti bir toplantı yapacağı ifade ediliyor. Bu kanaati ileri sürenler şöyle diyor:

— Meclis'in DGM kanun teklifini müzakeresi esnasında AP yine eski davranışını tekrar ederse, hiç şüpheniz olmasın ki, kanun çıkmayacaktır. Böylece komünistlerin isteği yerine gelecektir. 163 maddenin kanun içinde yer alması halinde MSP katiyetle karşı çıkacaktır. MSP'nin karşı çıkması ise, hem hükûmetin devamını tehlikeye itecektir ve hem de teklif kanunlaşamayacaktır.

Diğer taraftan 14 Eylül yaklaşırken, sol çevrelerde DGM aleyhindeki kampanya hızlandırıldı. CHP içerisinde ise bu yüzden çekişmeler olduğu da gelen haberler arasında.. Bir kısım CHP mebuslarının «Yine komünistleri koruyoruz...» dedikleri iddia olunuyor. Bilindiği gibi CHP, Devlet Güvenlik Mahkemelerine şiddetle karşı. Komünistler de en az CHP kadar bu mahkemelere düşman.

az/öz

● *Amerikan seçimlerinin Demokrat Başkan adayı Carter verdiği bir beyanatta, «Amerika'yı Ford değil, Ford'la Kissinger ortaklaşa idare ediyorlar» dedi. Carter ilâve etti: «Hattâ dış politikada Ford'un sözü yoktur. Dış politikada tek başkan Kissinger'dir.»*

● *Adalet Partisi Bitlis Senatörü Kâmran İnan'ın Demirel'e karşı ağır tenkidlerde bulunduğu ve gezdiği yerlerde bunu anlattığı bildiriliyor. Kâmran İnan'ın Prof. Aydın Yalçın ile birlikte AP içinde bir muhalefet husule getireceği de gelen haberler arasında.*

● *Türkiye'nin Libya'ya sattığı 24 milyon liralık konserve bozuk çıktığı için Libya tarafından denize döküldü. Haberi veren Libya'nın Ankara Büyükelçisi Sadettin Ebuseveb Türkiye'de işadamlarının iş ahlâkına yakışmayan şekilde çalıştıklarını söyledi. Büyükelçi, konserveden başka milyonluk iplik siparişinin de hüsranla son bulduğunu sözlerine ekledi.*

KENT

PİRİNÇ UNU Ve BAHARATLARI.
BÜTÜN GİMALARDA ve
BAKKALINIZDA.
Fab.: Atatürk Bulvarı Seyhan Cad. Nu: 3
Tel: 5105 KAYSERİ

ARTİK REKLÂMA LÜZUM GÖRMÜYORUZ
Bu ilân bir hatırlatmadır
Milliyetçi Mukaddesatçı
1977 FAZİLET TAKVİMİ ÇIKTI
Türkiye'de perakende satış fiatı 15 T.dir. Yüz adetten fazla toplan satışlar için peşin ödemede %45 tenzilât yapılır.
FAZİLET NEŞRİYAT VE MAT A.Ş. P.K. 175 İstanbul Tel. 22 55 46

• TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

Bir mülâkat'tan

Yakın tarihimizin dikkatle ve titizlikle tetkiki, bize câlib-i dikkat neticeler ve bu neticeler içinde mühim malûmat veriyor.

Bu yazımda 1930 senesine âid bir zihniyeti genç neslimizin dikkatine sunacağım. Ayın Tarihi isimli aylık, siyasi bir mecmua'nın Nisan 1930 tarihli 73 üncü sayısının 6050 ve devamındaki sayfalarda Emil Ludwig'in M. Kemâl ile yaptığı bir mülâkattan bahsediliyor. Devlet Matbaasında basılan ve Matbuat Umum Müdürlüğünce neşredilen bu mecmuadan okuyoruz:

«— Gâzi söylüyor: Gâyelerimizin şahsi olması icab eder. Yerli olmayan bir kimsenin, onun mensup olmadığı bir memleketi yükseltmek murat ettiği zaman, şahsi garezlerden kendisini beraet ettiremez. Kendini eski kanunlara bağlayıp, mâzi ile itti salini muhafaza etmek isteyen bir kimse asrî bir devlet dahi tesis edemez»

Emil Ludwig ilâve ediyor:

«— Gâzi'nin bu beyanatı onun bizzat kendisi için çizdiği programı bize gösteriyor... Kendisini yalnız bir fikir istilâ ediyor ki, aynı zamanda kendisi mezkûr fikrin hâdimi ve efendisi bulunuyor. Mânevî sebeplere hakaret nazarı ile bakıp, akıl ve fikre muvafık olan şeyleri kabul ettiğini görüyoruz. Mezheplere, sofulara, halifelere karşı şiddetli husumeti de bundan kaynaklanıyor.

Sözü tekrar M. Kemâl'e bırakıyor:

— Âhiren Kur'an'ın tercüme edilmesini emrettim. Bu da ilk defa olarak Türkçeye tercüme ediliyor. (M.....) in hayatına âid bir kitabın tercüme edilmesi için emir verdim. Halk, tekerrür etmekte bulunan ancak bir şey mevcut olduğunu ve din ricalinin derdi ancak kendi karınlarını doyurup başka bir işleri olmadığını bilsinler. Câmilerin kapanmasına hiçbir kimse taraftar olmamasına rağmen bunların bu sûretle boş kalmasına taaccüp ediyor musunuz?

Çobanlar güneş, bulut ve yıldızlardan başka bir şey bilmezler. Yeryüzündeki köylüler de ancak bunu bilirler. Çünkü, mahsulât havaya tâbidir. Türk, yalnız tabiatı takdis eder.»

Emil Ludwig devam ediyor.

«— Gâziye dedim ki, kendisinin bu kanaatı en büyük akıllıların kanaatlarına tevâfuk eder. «Goethe» de bu tabiata «Allahlar» namını vermiştir. Daha evvel bu memlekete aksedilmesi uzak görülen bu sözleri M. Kemâl, almanca ve onu yüksek sesiyle tekrar eylemiş ve bundan sonra şöyle demiştir: «Ben bu muammayı kabul edemem. Takdis'e lâyık ancak cemiyet-i beşeriyyenin reisi olan kimsedir.»

Birçok cümle düşüklükleri ve ifâde bozuklukları içinde yayınlanmış bulunan bu sözleri okuyalım, düşünelim, saplantılardan kurtularak, dâvâmızın gerçekliğine inanalım.

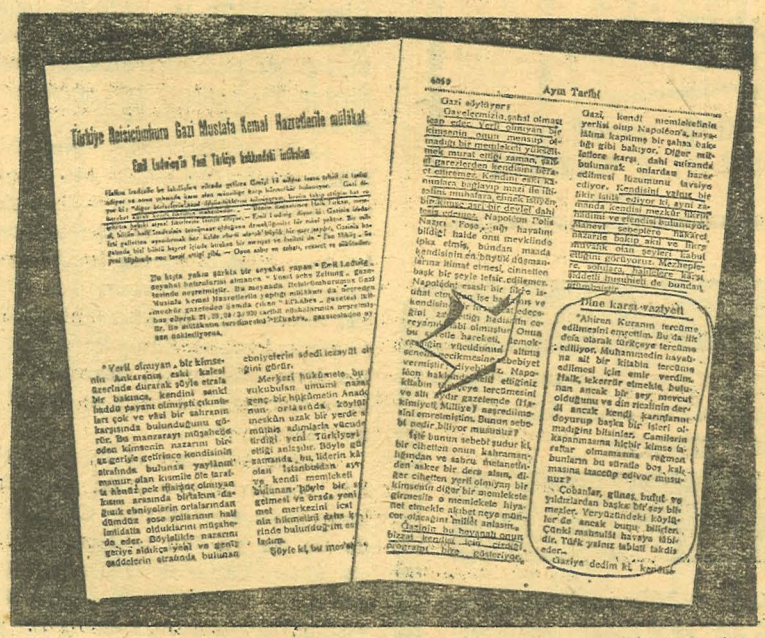
Türkiye Reisicumhuru Gazi Mustafa Kemal Hazretleriyle mülâkat

Emil Ludwig'in Yeni Türkiye hakkındaki intibaları

6050 Ayın Tarihi

Gazi söylüyor:

Gayelerimizin şahsi olması icab eder. Yerli olmayan bir kimsenin, onun mensup olmadığı bir memleketi yükseltmek murat ettiği zaman, şahsi garezlerden kendisini beraet ettiremez. Kendini eski kanunlara bağlayıp, mâzi ile itti salini muhafaza etmek isteyen bir kimse asrî bir devlet dahi tesis edemez.

Emil Ludwig devam ediyor:

«— Gâzi'nin bu beyanatı onun bizzat kendisi için çizdiği programı bize gösteriyor...

Âhiren Kur'an'ın tercüme edilmesini emrettim. Bu da ilk defa olarak Türkçeye tercüme ediliyor. (M.....) in hayatına âid bir kitabın tercüme edilmesi için emir verdim. Halk, tekerrür etmekte bulunan ancak bir şey mevcut olduğunu ve din ricalinin derdi ancak kendi karınlarını doyurup başka bir işleri olmadığını bilsinler. Câmilerin kapanmasına hiçbir kimse taraftar olmamasına rağmen bunların bu sûretle boş kalmasına taaccüp ediyor musunuz?

Çobanlar güneş, bulut ve yıldızlardan başka bir şey bilmezler. Yeryüzündeki köylüler de ancak bunu bilirler. Çünkü, mahsulât havaya tâbidir. Türk, yalnız tabiatı takdis eder.

Gariya dedim ki, kendisi

• *Mülâkatın yer aldığı mecmuanın sayfaları...*

• TEŞBİT

Sadık Özarslan

Kim yaşayacak?

Müslüman böyle olacak... Onun, hayatı da, memâtı da güzel olacak. Hz. Ebubekir (r.a.) in söylediklerini hatırlayınız... Allah Resûlü; dâr-ı fenâdan, dâr-ı bekâya intikâl ettikleri sıralarda geliyorlar; mübarek örtüyü kaldırıyorlar... İki Cihân Güneşi'ni yine Güneş gibi görüyorlar ve sonra da duygulanarak diyorlar ki: «Ya Resûlellah; senin memâtın da, hayatın gibi güzel.»

Ne özlü söz, işte mümin böyle olacak. Hepimiz O'nun ümmeti değil miyiz? Yegâne Örneğimiz ve Önderimiz O değil mi? O hâlde mes'ele yok... Bizim hayatımız da O'nun hayatına benzeyecek... Ve sonra memâtımız da İnşaallah. O nasıl yaşamışsa biz de öylece yaşayacağız. Örnek olmak, örnek almak; Muhammed Ümmeti olmak ne demek? Muhammed Ümmeti başka nasıl olur? Kimi kandıracağız ki? Hani bir veliye demişler ki: «Efendi hazretleri; himmet buyurun da şu Ümmet-i Muhammed kurtulsun.» Dilek sâhibine şöyle bir bakmış Allah dostu... ve cevâbı yapıştırmış: «Nerede Ümmet-i Muhammed? Sen evvelâ bana Muhammedin Ümmetini göster; gerisi kolay.» Ne hikmetli söz... Öyle ya; Ümmet-i Muhammed zaten kurtulmuştur. Mühim olan, onun bulunması.

Büyük Şâirimiz gibi:

«Müjdecim, Kurtarıcım, Efendim, Peygamberim.
Sana uymayan ölçü, hayat olsa teperim.»

diyebiliyorsak yine mes'ele yok. Tabii sadece demekle kalmayacak, dediğimizi yapacağız. Müslüman öyle yaşayacak ki tam Muhammed Ümmeti gibi. Başkası yalan. O, nasıl yaşamış, neler çekmişse; günümüz Müslümanı da aynı durumları hesaba katacak... öyle yaşayıp aynı şeylerin acısını gerekirse tadacak. Ucuz kahramanlık yok İslâm'da. Bedâva kahramanlık yok. Cihâd var; gerçek kahramanlık var... Gerçek kahraman olarak şehid olmak ve ölümün de tadını çıkarmak var.

Hayatımızın ve memâtımızın güzel olabilmesi için iyi olmamız ve iyiliği İslâm'da bulmamız şart. Bizler, öyle bir hayat sürmeliyiz ki; etrafımıza örnek olsun... Allah Resûlünden örnekler almalı ve etrafımıza örnekler saçmalıyız. İnsan; sinekler gibi pisliklerde dolaşmaz, temizdir; temiz yerlerde gezip tozar. Temizlerle düşer, kalkar. İyi insanın yani Müslümanın, zamanı temiz zemini temizdir. Hayatı güzel olan; memâtını da güzel yapacak olan iyi insanın arkasında hayırlar konuşulur.. ruhuna Fâtihâlar gönderilir. Hakkında: «Ne kendi etti rahat, ne halka verdi huzur. -Yıkıldı gitti buradan, dayansın ehl-i kubur» denmez. Kendisine acınır; üzülenleri çok olur iyi insanın. İyi insanın korunmaya ihtiyacı yoktur... Kötü insan korunur. İyi insanı, iyiliği korur. İyi insan, faydalı insandır; Allah'ın emirlerine tâzimde bulunan, mahlûkata şefkat gösterendir. İslâm'ın istediği iyi insanı şu mısrâlar güzelce dile getirir: Yâdında mı doğduğun geceler? Sen ağlar iken gülerdi âlem. - Öyle bir ömür geçir ki; mevtin, sana olsun hande, halka matem.» İşte Müslüman, böyle yaşayacak; böyle ölecek. Hayatı da, memâtı da güzel olanlar ölmeyecek; Ahiret'te de yaşayacak.

ALMANYA İNTİBALARIM

Kadir Mısıroğlu **14**

Bir yaşlı Alman'a göre

ESKÎ TÜRKLER VE ŞİMDİKİLER

Frankfurt'da uçaktan inip de terminalin çıkış noktasına geldiğimde kendimi sakalları, kalpakları, nurânî çehreleri ve dostça bakışlarıyla beni beklemekte oldukları zâhir hallerinden derhal farkedilen bir gurup imanlı insanın kucağında buldum. Bunlar sonradan öğrendiğime göre Frankfurt Hamidiye Câmii Şerifinin imamı ve Kur'an Kursu Hocası Zâhid Özdemir ile o câmii Şerifin cemaatından Seyfi Şenoğlu, Murad Yılmaz ve arkadaşlarıydılar. Birden bire bu şehre ilk gelişimdeki yalnızlık ve garipliğimi hatırladım. Beni mahkûm edenlerin arzuları gâlip gelseydi hâlâ hapiste olmam gerekirken, «bak işte neredeyim...» diye düşünmekten kendimi alamadım. Kulların dedikleri ve arzuları değil, dâimâ Hakk'ın irâdesi hükmünü yürütüyordu. Bunu bir kere daha kavrıyarak içimden Allah'a şükürler ettim.

Eşyalarım benim en küçük bir zahmetime mahâl kalmadan karşılayıcılarımın dolup geldikleri bir minübüse yerleşmişti. Onbeş yirmi dakika sonra İslâm'ın ilk devirlerindeki kuytu mâbedleri andıran Hamidiye Camii Şerifi'ndeydim. Bu Câmii Şerifin idâre işlerine tahsis edilmiş odasında cemaatle tanışırken bir taraftan da önüme konan çayı yudumluyordum. Konuşmalar câmii şerifin te'sisine âid hadiselere intikal etmişti ki, hâzirûndan Ali Hayta adındaki imanlı bir kardeşimiz, okuyucularımın son derecede alâkasını çekeceğini ümid ettiğim şu vak'ayı anlattı:

Frankfurt'taki Barbaros Câmii Şerifi'nin gitgide kalabalıklaşan İslâm cemaatine kâfi gelmemesi üzerine yeni bir cami daha te'sis etmek fikri doğmuş. Bu iş için bir müteşebbis hey'et teşekkül etmiş. Teşekkül eden hey'et içinde Ali Hayta kardeşimiz de varmış. Bir hayli araştırdıktan sonra müsâid bir yer olarak Hamidiye Câmii Şerifinin şimdiki yerini bulmuşlar. Sahibini ve onun adresini de öğrenmişler. Kendisine telefon etmişler. Adam Demiryolları İdâresi'nde çalışıyormuş. Telefonda kendisine sahibi bulunduğu bu yeri câmi yapmak üzere kiralamak istediklerini bildirmişler. Karşılarındaki yaşlı Alman:

«— Siz hangi Türkler'densiniz? Şu sokaklarda bağıranlardan mı?» diye sormuş.

Bu sözleriyle Frankfurt'daki solcu ve anarşist bir kısım Türk talebelerini kastediyormuş. Kendisine onlardan değil, bilâkis onlarla mücâdele eden müslümanlardan olduklarını söyliyerek adamcağızı ikná' eylemeye ve telefonda ondan bir söz almaya çalışmışlar. Muhatapları olan yaşlı Alman nihâyet kendilerine demiş ki:

«— Bakınız, bu iş telefonla olmaz. Çünkü siz her ne kadar müslüman olduğunuzu söylüyorsanız da, benim tanıdığım o eski Osmanlı Türklerinden değilsiniz. Onlardan olsaydınız bir sözünüz kâfi gelir, yüzünüzü görmeden de kabûl ederdim. Ben gençliğimde o eski Türklerle uzun zaman ticâret yapmıştım. Hiç yalan söylediklerini ve hilelerini görmedim. Bir kuru mektuplarına istinâden kendilerine milyonlarca lira kıymetinde mal emniyet ederdim. Fakat şimdi zaman değişti, siz de millet olarak pek çok değiştiniz. Onun için mutlaka karşılıklı görüşmemiz gerek. Başka türlü olmaz...»

Bunları nakleden Ali Hayte bilâhare bu yaşlı Almanla gidip karşı karşıya nasıl görüştüklerini ve kendilerinin o eski beğenilen ahlâklı müslüman Türklerin bakıyesi olduğuna ne güçlüklerle inandırabildiklerini hikâye etti. Bu gerçekten ibretli bir hâdiseydi ki; Almanya'da bulunduğum müddet zarfında buna benzer daha pek çok vak'a dinleyecektim.

(Devamı var)

● *Başyazarımız Kadir Mısıroğlu'nun Almanya'daki konferansları basında da geniş yer buldu.*

سهل

Cülük mecnunu moruk!

Affedersiniz amma, mecburum çâresiz ben; bu herife «moruk» diyeceğim. «Bre nâdan moruk! Bir ayağın çukura kaçmış daha halâ Hakk'a, Şeriat'a saldırmaktan, sövmekten usanmadın. Bre alçak!...»

Öylesine öfke ile yüklüyüm ki, hani bu moruğa, moruk demenin ötesinde, kenef çukurunun dahi kabul etmeyeceği iğrençlikte hakaret kelimeleri olsa da suratına suratına sıvasam!.. Bazen iyiden iyiye kaşınıyor bunlar! İyiden iyiye azıyorlar. Bu nâmerdleri bir kaşıyan, tepeleyen olmazsa sonu ne olur bilemem ama, yoo hayır, müslüman bunca kepazelik karşısında hissiz dilsiz kalamaz. Yumruğunu sıkmadan edemez.

Haydi şimdi bir meraktır aldı sizi; tahmin ediyorum.

— Kimmiş bu moruk yahu?... diyorsunuz.

Anlatayım.

Ogün de hergün olduğu gibi işe gidiyorum. Topladım ne kadar yerli malı pravda bozuntusu varsa, bindim vapura.. Tek tek göz gezdiriyorum. Bakın şu mesleğin yüküne ki, biz hergün bu alçakları gözlemek mecburiyetindeyizdir. Yaptığımız vazife düşman mevzüni gözlemek gibisindendir. Neyse, yerli pravda bozuntularının cimlisinde bu nâdan moruk yine mevzilenmiş. Kepaze herif bizce malûm ve mahud ya, muhakkak bir nâne yemiştir diye bakmaktayım. O bu köşeden ara-sıra anırır. Bir «cülük» makamı tutturmuştur, kendi gibi uzunkulak takımına kart sesiyle refakat eder. Ogün de aynen...

Güya bunun «cülüğü» memlekette unutturulmak isteniyormuş.. Ah cülük! Vah cülük!... yâveleri ile giriştiği yazıya, cülüğünün eski cülük olmaktan çıkarılmak istediğini, cülüğünü artık kimselerin lâyıkı vechile anmaz olduğunu (Halbuki anılıyor, ben onun cülüğünü her daim lâyıkı vechile anmaktayım ki.. nasıl anma!) -evet ne diyorduk- cülüğünün bazı sahtekârlarca paravana yapıldığını, cülüğünün permeperişan olduğunu, halbuki hakiki kurtuluşun cülüğe sarılmakla olacağını falan filân sıralamış..

Sonra gelmiş Hakk'a, Şeriat'e...

Ve tabii müslümana..

Alçak küfrediyor!. Biliyor, cülüğü ile Şeriat asla bağdaşmaz. Müslüman onun cülüğüne biat etmez. Puta sarılmaz mü'min; putu yıkar! Alçak biliyor bunu. Cülüğünü savunurken, müslümana, şeriate bulaşıyor.

Bu cülük manyağı kepaze herif, galiba bugün hiç yoksa 70'indedir. Cennetmekân Abdülhamid Han Sani devrinin veledidir yani. Cülükcü olur da Cennetmekân'a düşman olmaz mı, elbette, elbette. Alçağın o tarafı da var.

Sorun bakayım: Niye bu alçak, cülükcülük mecnunudur? Niye şeriat düşmanıdır?

— Bu nâdan moruğu, Üniversitede etiketlendiren o meşhur cülük olmuştur. Yani bu herif bitini, kemiğini cülüğe borçludur. Birr...

İkincisi: Şeriat düşmanıdır, çünkü: Dede'dir!... Bilir misiniz dede'yi?. Ha, işte o dede'lerdendir... Şeriat düşmanı dedelerden!...

Cülük pici nâdan!... O'nun gibi bağıra bağıra geberir inşaallah!

Y. YALÇINER

KONYA'DA BİR ASA İŞÂRETİ DEHŞET SÂÇIYOR

Sadece tarihi ve manevî kıymetleriyle değil birer san'at şaheseri olarak üzerine titrenmesi icabeden camiler türbeler medreseler yerle yeksan oldu

Yıkma, yok etme celladı kol geziyor

inkılâb mezalimi
TÜRK MİLLETİNDEN GELECEĞİN TARİHÇİSİNE RAPORLAR
İ. Hakkı Konyalı

12

Anadolu Selçuklularının pâyitahtı Konya'nın eşsiz tarih yadigârlarının pek çoğu korkunç tahriplere uğramıştır. Bunlar Fahreddin Paşa'nın Alaaddin Tepesi'nden verdiği âsâ işâretiyle olmuştur.

Alaaddin Tepesi ile Hükümet Konağı arasında bir çok medrese, türbe, imarethane vardı. Son yarım asır içinde bunların hepsi yok olmuş ve hiçbirisi bize kadar gelmemiştir. Burada yok edilenlerden bazıları şunlardır:

Şerefeddin Câmii, Nalinci Baba türbeleri ve Karamanoğlu İbrahim Bey imarethanesi (Kazancı Hoca Medresesi), İplikçi - Altunbağ, Pamukçular - Pembe Firuşan, Çumralı Hoca, Karahöyüklü, Kafalı, Takva Hoca, Kara Hafız, Şerefeddin ve Bekir Sami Paşa medreseleri, Ulvî Sultan Mescidi ve Türbesidir. Bu mescid eski kaynaklarda Seyyid Yusuf Hüseyin Ulvi şeklinde geçer.

Bu yıkılıp yok edilen eserlerin başında Büyük Selçuk Mimarı Abdullahoğlu Külüğün pırlanta yapısı olan ve şimdiki belediye binasının hemen kısmen yerine rastlayan yerde bulunan Nalinci Baba medresesi ve türbesi gelir. Devrî mimarisinin şahaser bir yâdigârı bulunan bu medresesinin tâk kapısı var idi. Burada mimarının adı da yazılı idi. Tâk kapı ve kubbeler yerlere serilmişti. Benim o vakit bir Konya gazetesindeki neşriyatım üzerine Tâk kapının parçaları ile mimarının adını taşıyan kitabe kurtarılmıştır. Şimdi bunlar müze haline getirilen Selçuk Veziri Sahip Ata'nın İnce Minare Darülhadisinde 905 ve 906 numaralarda saklanmaktadır.

Sahip Ata'nın ince minare Darülhadisi'ni, mescidini ve mektebini, Larende Kapısındaki Hankahını, câmiini ve türbesini de bu mimar Külük yapmıştır. Külük Türkçe bir addır. Bu saydığımız eserlerde Selçuklu devri pâyitahtı Konya'nın şâheser bergüzarlarıdır. Nalinci Baba Medrese ve türbesini yok etmek korkunç bir cinayetti. Bundan daha büyüğü de Konya hükümet Konağının meydan aşırı kuzeyindeki Şerefeddin Camiinin kıble tarafı mihrap çıkıntısına bitişik olan Şerefeddin türbesinin de kör kazmaya havale edilmiş olmasıdır.

Anadolu'yu müslüman yapan Selçukluların pâyitahtı Konya'da yıkma ve yok etme celladı pervasızca kol geziyordu.

Yazıları, nakışları, süsleri, taçları, serpuşları ve şekilleri bakımından eşsiz mezar taşları ve kabristanlar yok ediliyor, taşları kırılarak şose yapımında kullanılıyordu. Selçukluların, Karamanoğullarının ve Osmanlıların çok kıymetli mezar taşlarından hemen hemen hiç kalmamıştır. Konyanın en büyük mezarlığı Gariplere ve demiryoluna kadar uzanan Saadeddin-i Konevî ve Garipler mezarlığının bütün taşları paşanın emriyle kütür kütür kırılmış, yol yapımında ve başka yapılarda kullanılmıştır. Şimdi Konya'da kıymetli Selçuk mezar taşlarının sayısı birkaç düzineyi geçmez. Bunların bir kısmı müzelerde yer almıştır.

(Devamı var)

Okuyucu Kürsüsü

NEDEN YOK?

Tanzimattan bu yana her an dozunu biraz daha artırarak devam eden BATIYI TAKLİT CEREYANI müslüman halkımızın gerek inanç sisteminde ve gerekse başka sahalarda kapatılması güç yaralar açtı Neticede dini inanç ve milli kültürden yoksun bir nesil yetişirken, diğer tarafta dini ve milli değerlerine bağlı bir cemaat ise -bütün tahribata rağmen- kendini korumasını bildi.

Bugün bilindiği gibi Türkiyemiz'de çeşitli ideolojiler mücadele etmektedir. Bu ideolojiler halkımızın üzerine tesirlerini bilhassa yayın vasıtaları ile yapmaktadırlar. Yine âşikâr olarak görülmektedir ki, sol ve emperyalist basın mükemmel bir surette gelişirken «Sağ basın» - hatalı bir tâbir olmasına rağmen kullanmak zorunda kaldık - dediğimiz müslüman kitleye hitabeden basın -çeşitli baskılarla- gelişemedi. Daha doğrusu yok denecek kadar azdı. Son zamanlarda bazı şuur sahibi -şekilci olmayan- müslüman kardeşlerimizden: «Neden bizim sesimizi duyuracak bir dergimiz, gazetemiz yayın vasıtalarımız yok» gibi birtakım sesler yükselmiş, neticede bazen samimi -üzülerek söyleyelim- bazen gayri samimi -bunları ticaret gayesiyle yapanları kastediyorum.- bir takım dergi, gazete vs. yayınlanmaya başlamıştır.

Bu yayınlar arasında ciddiyet ve Hakka olan bağlılığı ile SEBİL bütün dikkatleri -sağ ve solun- üzerinde toplamayı başarmıştır. Halkımız hakikaten muhteva ve şekil bakımından mükemmel bir gazeteye kavuşmuş ve her sayıda okuduğumuz gibi minnet ve şükranlarını acizane belirtmişlerdir.

Yalnız benim bir okuyucu olarak dikkatimi çeken -26. sayıda aramama rağmen- sayıların bir FİHRİSTİNİN OLMAMASI'dır. Bilindiği gibi Sebil muhtevası sebebiyle her an başvurulabilecek bir kaynak eser hüviyetindedir. Yıl sonunda 52. sayıda veya bir ilave ile bunların bir fihristi verilirse faydalanma daha çok olacaktır sanırım.

Mehmet Fati
GÜRÇEŞME/İZMİR

Okuyucularımıza,

Bu köşeye yazı gönderecek okuyucularımızın, mektuplarının zarfı üzerine «Okuyucu kürsüsü» ibaresini koymaları, kısa ve hülâseten 1 daktilo sahifesini geçmeyecek surette yazmaları icabetmektedir. Mektuplar bir sıra dahilinde ve aktüalitesi de nazar-ı dikkate alınarak neşrolunmaktadır. Hürmetlerimizle,

SEBİL

İSLÂM YAZISINA DÂİR

RİSALE-İ NUR VE İSLÂM HARFLERİ

7

Risâle-i Nur'u İslâm harfleriyle yazan ve yazdıran Risâle-i Nur talebesi ünvanını alır

Bediüzzaman SAİD NURSİ

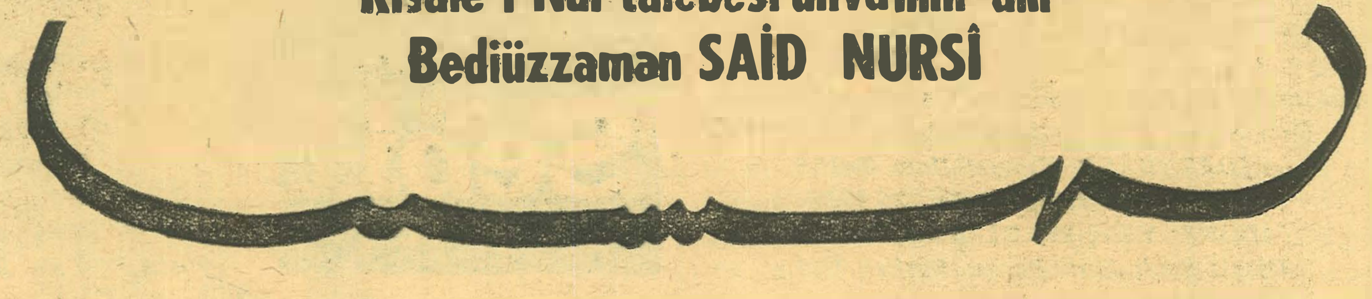

Risâle-i Nuru İslâm harfleriyle yazarken müellif ve kâtipleri şevklendiren bazı fevkalâde haller tezahür etmiştir ki, bunların sayısız nümûnelerinden bir kısmı risâlelerde kaydedilmiştir. Bilindiği gibi kerâmet, velilerin lüzûmu ânında gösterdikleri fevkalâde hallerdir. Bunlar, Allahın sevgili kullarına kereminden bir ikram, bağış ve ağırlamadır. Hiçbir veli zarûret olmadıkça kerâmet göstermek istemez. Bediüzzaman Hazretleri bu zarûretleri şöyle açıklamaktadır:

«Risâle-i Nurun hizmet-i imaniyede, bu zamanda binler tahribatçılara mukabil yüz binler ta'mîrâtçı lâzım gelirken, hem benimle lâakal yüzer kâtip ve yardımcı bulunmak ihtiyacı varken, değil çekinmek ve temas etmemek belki millet ve ehl-i idare takdir ile ve teşvik ile yardım ve temas etmek zaruri iken, ve o hizmet-i imaniye hayât-ı bâkiyeye bakdığı için hayât-ı fâniyenin meşgalelerine ve faidelerine tercih etmek ehl-i imana vacip iken, kendimi misâl olarak derim ki; beni herşeyden ve temasdan ve yardımcılardan menetmek ile beraber aleyhimizde olanlar bütün kuvvetleriyle arkadaşlarımın kuvve-i maneviyelerini kırmak ve benden ve risâlelerden soğutmak ve benim gibi ihtiyar, hasta, zaif, garib, kimsesiz biçâreye binler adamın göreceği vazifeyi başına yüklemek ve bu tecrid ve tazyiklerde maddi bir hastalık nev'inden insanlarla temas ve ihtilâttan çekilmeğe mecbur olmak, hem o derece tesirli bir tarzda halkları ürküttürmek ile kuvve-i maneviyi kırmak cihetleriyle ve sebepleriyle ihtiyarım haricinde bütün o manilere karşı Risâle-i Nur şakirdlerinin kuvve-i maneviyelerinin takviyesine medâr ikramât-ı ilâhiyyeyi beyân ederek Risâle-i Nur etrafında manevi bir tahşidât (yığınak) yaptırmak ve Risâle-i Nur kendi kendine tek başiyle başkalarına muhtaç olmıyarak bir ordu kadar kuvvetli olduğunu göstermek hikmetiyle bu çeşid şeyler bana yazdırılmış.. yoksa, hâşâ kendimizi satmak ve beğendirmek ve temedduh etmek ve hodfuruşluk etmek ise Risale-i Nurun ehemmiyetli bir esası olan ihlâs sırrını bozmaktır.

İnşâallah Risâle-i Nur kendi kendine, hem kendini müdafaa ettiği, hem kıymetini tam gösterdiği gibi bizi de mânen müdafaa edip kusurlarımızı afvettirmeğe vesile olacaktır. Umum kardeşlerimin ve hemşirelerimin hâssaten duâları makbul mübarek ma'sûmlar taifesi ve muhterem ihtiyarlar cemâatinden her birerlerine binler selâm ve duâ ederek Ramazân-ı şeriflerini tebrik ederiz, duâlarını rica ederiz.»

(Sikke-i Tasdik-ı Gaybi, İslâm harfleriyle el yazması, sahife: 6 - 7)

Kastamonu Lâhikası'nın 18. sahifesinden iktibas ederek neşrettiğimiz mektup metninde, Hatip Mehmed'in İslâm yazısını yazarken kaleminin ve lisanının «Lâ ilâhe illallah» dediği sırada vefatı ile siyah mürekkebin aniden kırmızıya dönmesi kerâmetlerine temas edilmektedir. Bu arada istidrâten kaydedelim ki, lâtin harflerini isti'mal edenler arasında bu neviden lütuf ve ikramlara mazhar olanları görmek mümkün değildir. Hazreti Üstadın Kastamonuda iken yazdığı te'lifâtından olan mezkûr mektubunda aynen şöyle denilmektedir:

«Aziz, mübarek, sıddık, sâdık, ruhum, canım kardeşlerim,

Sizin beni çok mesrur eden son mektubunuza Isparta yoliyle cevap vermediğimin sebebi, benim Isparta merkeziyle olan münasebetime buraca çok dikkat edilmesidir. Hem öteki yolda size gelinceye kadar Risâle-i Nurun müteaddit merkezlerinin istifadesidir.

HÜSREV Kardeşi Son mektubumda demişim: Hüsrevlerin valideleri sebebiyet verdiler ki, bir seneden ziyade bir vakittenberi bütün talebelerin peder ve valideleri duâya dâhil olmuşlar. Sakın yanlış zannetmeyiniz. Senin validen gibi, on senedenberi Risâle-i Nurun has şakirdlerinin dairesinde bulunan orada çok âhiret hemşirelerim var. Onlar, yeniden başkalarının duâya dâhil olmalarına sebep olmuşlar demektir.

Size Risâle-i Nurun kerâmetinin bu havalide zuhur eden çok teraşşuhâtından (sızıntı) bir iki hadise beyan ediyorum.

BİRİNCİSİ: Hatib Mehmed (Rahmetullahi Aleyh) namında ciddi bir ihtiyar talebe, İhtiyarlar Risâlesi'ni yazıyordu. Tâ onbirinci Recâ'nın âhirlerinde merhum Abdurrahman'ın vefâtının tam mukabilinde kalemi LÂ İLÂHE İLLÂ HÛ yazmış ve lisanı dahi LÂ İLÂHE İLLALLAH diyerek hüsn-ü hâtime hâtemiyle (mühür) sahife-i hayâtını mühürlemiş ve Risâle-i Nur Talebelerinin imanla kabre gireceklerine dair olan işâri beşâret-i Kur'âniyyeyi vefatiyle imza etmiş. Rahmetullahi Aleyh, rahmeten vâsıah... âmin.

İKİNCİSİ: Sizin te'lifiniz olan Fihrist'in tashihinde bir müstensihin noksan bıraktığı bir sahifeyi, Tahsin'e dedim: «Yaz!» O da yazmağa başladı. Simsiyah mürekkeple ve temiz kalemle yazıyordu.

Sizin yazdığınız ikinci cild Fihrist'in makbuliyyetine huccet olarak o siyah mürekkep birden güzel bir kırmızı sûretini aldı. Tâ yarım sahife kadar kırmızı yazdı. Biz bu garip hadiseye taaccüp ederek bakarken o mürekkep yine simsiyaha döndü. Sahifenin öteki yarısı, aynı kalem, aynı hokka tam siyah yazıldı. Bir zaman Barla'da, bağlardaki köşkde, Şamlı Hafız, Mes'ud ve Süleyman'ın müşahedesiyle aynı hadiseyi başka şekilde görmüştük. Şöyle ki: Ben sevmediğim için siyah bir mürekkebi kısmen döktüm. Mütebakisi birden çok beğendiğim güzel bir kırmızıya tahavvül etti. Risâle-i Nur kâtiblerini şevklendirdi. Gözümüze silsile-i kerâmetin bir ucunu ve teraşşuhunu gösterdi.» SAİD NURSİ

(Kastamonu Lâhikası, sh.: 18)

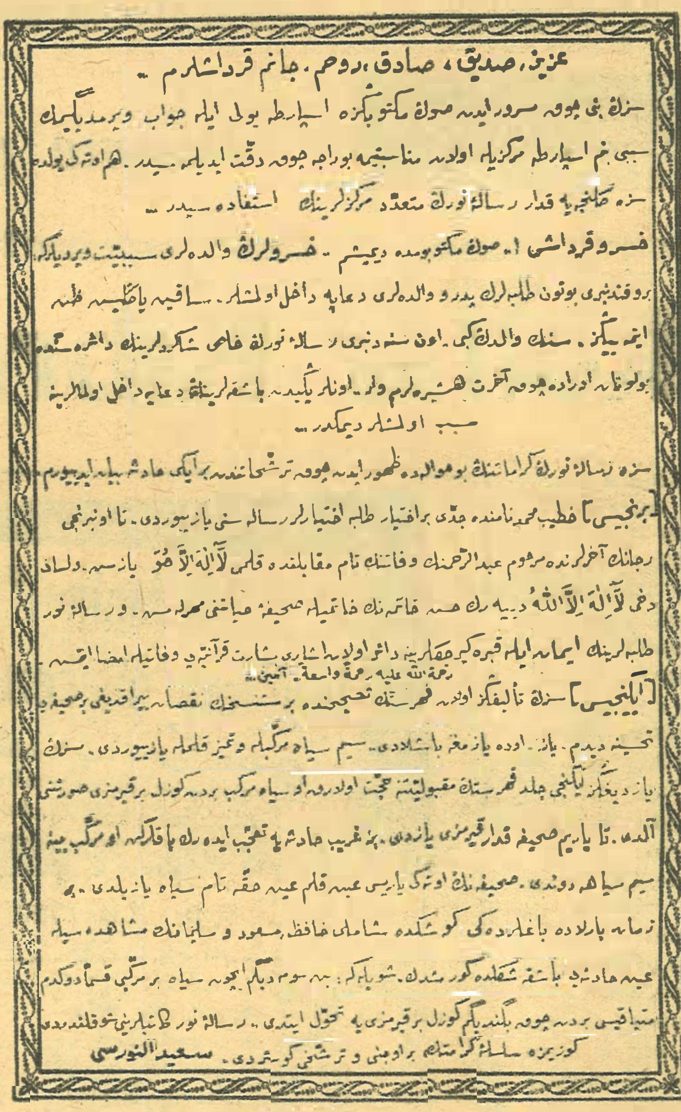

● *Risale-i Nur'un İslâm Harfleri ile yazılması esnasında müşahade edilen bazı kerametlerden bahisle İslâm yazısını öğrenmeye teşvik eden Bediüzzaman Hazretlerinin mektubunun aslıdır.*

LÜGATÇE

TAAZZUV: Uzuv, şekillenme
TEFVİZ: İhâle, sipariş etme
MENAFİ: Menfaatler
İRAS: Yerme, sebep olma
MEZRÛ: Ekilen dikilen
LÂAKÂL: En azından
İHTİLAT: Ayrılık, uyuşmazlık
TEMEDDÜH: Böbürlenme
TAKDİS: Büyütme, ululama
TEVAFUK: Uyma uygun gelme
HÂD-FURUŞ: Kendini metheden
METRUK: Terkedilmiş
MEMAT: Ölüm
TEVEM: Benzer
MÜNBAİS: Ondan dolayı
MÜTEMADİ: Devam eden
TEVLİD: Doğurmak
MECRA: Kaynak
İSTİDRAT: Anti parantez
DÂR-I BEKA: Ahret
DAR-I FENA: Dünya

Sebil

herşey hak için
Haftalık, tarafsız, siyasî edebî tarihî gazete
Yıl: 1 SAYI: 37 BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazışleri Müdürü: KADİR MISIROĞLU
Umumî Neşriyat Müdürü: Yılmaz YALÇINER
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.

سبيل
Sebil
her şey hak için

Sebil

Everything Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical, Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
Posta Çeki Nu: 97446 Telefon: 0531 — 32 36 89

Gazetelerden

Dönme mezarlığının ünlü ismi

İpekçiler Kıbrıs'ı tartışıyor

Kapakdan «Haftanın mevzuu» olarak değerlendirdiğimiz «Kıbrıs Türk Devleti'nin istiklâlini ilân etmesi zarureti» karşısında yerli basının hakikaten câlib-i dikkat tavrı oldu. Dönmeler mezarlığının Fatiha taleb etmeyen taşlarında pek sık tesadüf edilen ünlü «ipekçizâde» nâmını basında besmelesiz devam ettiren iki isim vardır: Biri Abdi İpekçi, diğeri İsmail Cem İpekçi...

İlki kıdemli ve yaşlıdır. İkincisi Kolej bahçesinden yeni çıkma olmakla birlikte TRT vesilesiyle ilki kadar namlı. İlki zamanın DP taraflısı olmakla tanınan patronuna yanaşıp, daha sonra onun oğlu ile arasını pişirip yıllar yılı işini iş etmekle tanınmıştır. Bir de, «hem nalına hem mıhına» yazarak, durum - vaziyet idare etmekle tanınmıştır. Ona umumiyetle sola meyyal «idare-i maslahatçı» derler. Terkibsiz yazarsak yani, maslahat idarecisi!

İkincisi, ülkinin himayesinde mesleğe başlamıştır. TRT Müdürü olunca, tasını tarağını toplamıştır. Ama TRT'den yürüyünce tekrar eski dükkâna dönmek yerine kendisine bir patron bulup gazete çıkarmayı tercih etmiştir. Gazetesinin tavrına bakılırsa «Akıllı bıdık» dan mülhem, «Akıllı sol» olmak arzusu tesbit edilebiliyor. Bu arada yandaki çerçevede gördüğünüz gibi «daha az üzülme» üzerine lâflayan eskimiş solun teklemeleri ile falan yuvarlanıyor. Topu topu -o da doğruysa eğer- 10 bin ti ajla yuvarlamış bu..

Bu İpekçizâdeler'in Kıbrıs'da müstakil Türk Devleti için ne düşündükleri herhalde merak edilebilir. O sebeple ikisinin hemen aynı gün yazdıkları yazılardan birkaç satır sunacağız. 40 yıllık Abdi'nin yazısını okuyunca bir şaşıracağınızdan emin'z ama, hele bir de diğerini okuyun da İpekçizâdeler meseleleri kalem ucunda nasıl «döndürüyorlar» görün.

İşte Abdi İpekçi'nin yazdığı:

«Türk toplumu, kuzey bölgesinde iki yıldır hukuki bir temele dayanan devlet olanaklarından yoksun yaşamaktadır. Bunun sakıncalarını, sıkıntılarını, ekonomik siyasal ve idarî alanda bir toplum için vazgeçilmez her türlü faaliyette çekmektedir. Pasaportundan parasına, puluna kadar herşey bir sorun olmaktadır. Federasyon çözümünün gecikmesi ve Türk toplumunun bu çözüme uygun hukuki olanaklara kavuşamaması, başka çözümle i zorunlu hale getirmektedir. O çözümler de Kıbrıslı Türkleri bağımsız bir devletin alacağı kararlara kendiliğinden götürmekte, böylelikle Kıbrıs'ta bağımsız bir Türk devletinin koşulları, statüsü kendiliğinden oluşmaktadır. Dolayısiyle yarın, öbürgün, Kıbrıs'ta Bağımsız Türk Devletinin resmen ilânı, haksız bir emrivaki olmaktan çıkacak, durumun doğal ve zorunlu bir sonucu olacaktır.

Bunun sorumluluğu da federatif düzenin kurulmasını geciktirenlere ait bulunacaktır.

Başka bir deyimle Rumlar, Kıbrıs'ta bir treni daha kaçırmaktadırlar.»

Ve işte ufak İpekçi'nin İsmail Cem'in yazdıkları:

«Türk hükümetinin giderek daha çok sözünü ettiği «Bağımsız Kıbrıs Türk Devleti» formülü, sonuçta, ancak «Bağımsız Kıbrıs Yunan Devleti»ni yaratabilir. Yani, Grivas'ların, Sampson'ların, cuntaların rüyası, hem de Türkiye'nin katkısıyla gerçekleşir. Aradaki tek fark, bölünmenin sınırlarındadır, geçmişte Yunanlıların elinde kalabilecek toprak daha büyükken, günümüzde daha küçüğüyle yetinmek zorundadır Yunanistan. Ancak, bu bölünmenin sonuca fazla bir etkisi yoktur, Yunanlılar açısından önemli olan, stratejik varlıklarını, adada kurmak, Türkiye'nin Güneyine askerlerini yerleştirmektir Türkiye'nin büyük bir dikkatle eğilmesi gereken konudur Kıbrıs'ta «Bağımsız Türk Devleti» girişimi. Kulağa hoş gelen, hele bir seçim öncesinde istismara elverişli olan bir sorundur bu. Ancak, son Ege bunalımının taze dersleri bile, Yunanistan'ı Türkiye'nin Güneyinden de yanıbaşımıza sokmanın tehlikelerini ortaya koymuştur.

Sampson aracılığıyla Yunanistan'ın ve emperyalizmin gerçekleştiremediğine şimdi Türkiye'nin alet olacağını düşünmek bile, ürkütücüdür.»

● **ELBETTE! ELBETTE!**

Üzülme fıtık olursun!

Eskiden ülkenin durumuna sabahtan akşama kadar üzülürdüm. Şimdi yaşım yarım yüz yılın kuyruğuna geldiği için üzüntüyü iki porsiyona böldüm. Ya sabahtan öğleye kadar üzülüyorum, öğleden sonra başka işlerle uğraşıyorum, ya öğleye kadar başka işlerle uğraşıyorum, öğleden sonra üzülüyorum. Böyle daha kolay oluyor.

(Çetin Altan, Politika)

Teşekkür ederiz

Haftalık «Sebil» gazetesi son -35'inci- sayısında büyük bir kadirşinaslık göstererek; tarihimizin yetiştirdiği en büyük Hakanlardan birisi olan cennetmekân Sultan İkinci Abdülhamid Han'ın Türk Devlet Başkanlığı ve İslâm Halifeliği makamına gelişinin -mutlu- yüzüncü yıldönümü münasebetiyle SULTAN ABDÜLHAMİD HAFTASI ilân etmiş ve değerli yazılarla hakiki münevverlerin NANKÖR Ve MÜNKİR OLMADIĞINI bilfiil isbat etmiştir.. Bu müsbet davranışından dolayı «Sebil» i tebrik eder Allah - Vatan - Millet yolunda devamlı ve hayırlı başarılar niyaz eylerim.

(M. Ali Yörük, B. Anadolu)